Майкл Бонд

Падінгтон за Кордоном

Ілюстрації Пеггі Фортнум

Пригоди ведмедика з Дрімучого Перу

Падінгтон за Қордоном

Ілюстрації Пеггі Фортнум

УДК 82-93 ББК 84(4Вел) Б 81 Title of the original edition: «Paddington Abroad».
Classic adventures of the bear from Darkest Peru
Оригінальні ілюстрації Пеггі Фортнум адаптовано
та розфарбовано Марком Берджесом та Оленою Зеркалій

Бонд, Майкл

Б 81 Падінгтон за кордоном / Майкл Бонд. — Х.: Вид-во «Ранок», 2014.— 108 с.: іл. ISBN 978-617-09-2013-3

Одного чудового літнього дня містер Браун оголосив, що цього року вся родина відпочиватиме у Франції. Найбільше зрадів, звичайно, ведмедик Падінгтон. Саме він, як завжди, потраплятиме в різні кумедні халепи. І, як завжди, усе завершуватиметься щасливо. Чому? Тому, що ведмеді завжди падають на всі чотири лапи.

УДК 82-93 ББК 84(Вел4)

Літературно-художнє видання

Майкл Бонд Michael Bond ПАДІНГТОН ЗА КОРДОНОМ PADDINGTON ABOARD

Р144004У. Підписано до друку 14.08.2014. Формат 60 × 90/12. Папір крейдяний. Гарнітура Minion Pro. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 9,6. Ілюстрації Пеггі Фортнум

Ілюстрації Пеггі Фортнум Головний редактор Н. В. Бірічева Редактор Т. О. Попова Технічний редактор Т. Г. Орел Коректор Н. В. Красна

Переклад з англійської І. Є. Бондаря-Терещенка

ТОВ Видавництво «Ранок». Свідоцтво ДК № 3322 від 26.11.2008. 61071 Харків, вул. Кібальчича, 27, к. 135. Для листів: 61045 Харків, а/с 3355.

3 питань реалізації звертатися за тел.: Харків – (057) 727-70-77, 727-70-80; е-mail: deti@ranok.com.ua Київ – (044) 417-60-46, 377-73-22; Дніпропетровськ – (056) 790-07-97, (067) 635-19-85;

Донецьк – (062) 261-73-17, (067) 620-00-27; Івано-Франківськ – (0342) 72-41-54, (067) 343-11-37; E-mail: office@ranok.com.ua Тел. (057) 719-48-65, тел./факс (057) 719-58-67.

Кривий Ріг – (056) 401-27-11 Луцьк – (0332) 23-39-53, (067) 370-10-23; Львів – (032) 244-14-36, (067) 340-36-60; Одеса – (048) 737-46-54, (067) 481-22-11; Тернопіль – (0352) 49-58-36, (067) 395-33-0

Тернопіль – (0352) 49-58-36, (067) 395-33-05, (067) 350-19-05; Хмельницький – (0382) 64-16-46.

ДЛЯ ЧИТАННЯ ДОРОСЛИМИ ДІТЯМ

«Книга поштою»: 61045 Харків, а/с 3355. Тел. (057) 727-70-90, (067) 546-53-73. E-mail: pochta@ranok.com.ua

www.ranok.com.ua

Віддруковано згідно наданих діапозитивів у ТОВ «Фактор-Друк», 61030, Україна, м. Харків, вул. Саратовська, 51, тел. +38 (057) 717-51-85. Тираж 3000 прим. Заказ № 1407100.

Разом дбаємо про екологію та здоров'я

© Майкл Бонд, текст, 1961

© Пеггі Фортнум, іл., 1958

© ТОВ Видавництво «Ранок», 2014

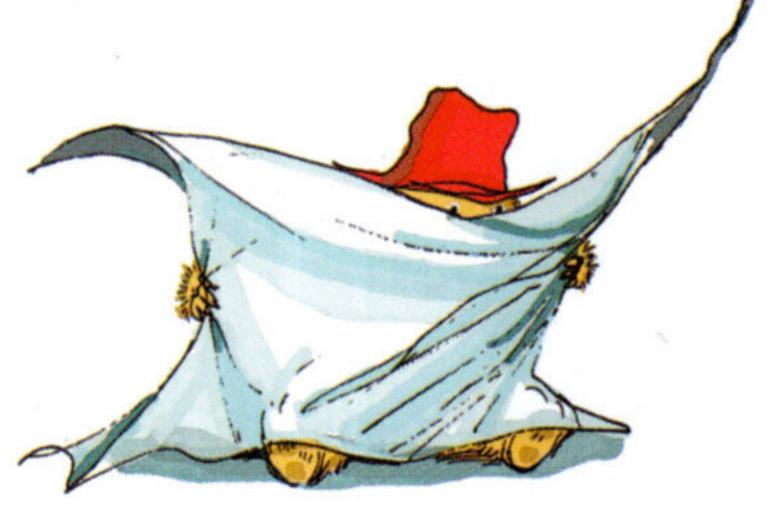
ISBN 978-617-09-2013-3

Падінгтон за Қордоном

Пригоди ведмедика з Дрімучого Перу

3 micm

Глава перша Падінгтон збирається

6

Глава друга Візит до банку

19

Глава третя Проблеми в аеропорту

33

Глава четверта
Падінгтон рятує становище
45

Глава п'ята Падінгтон і «пардон» 59

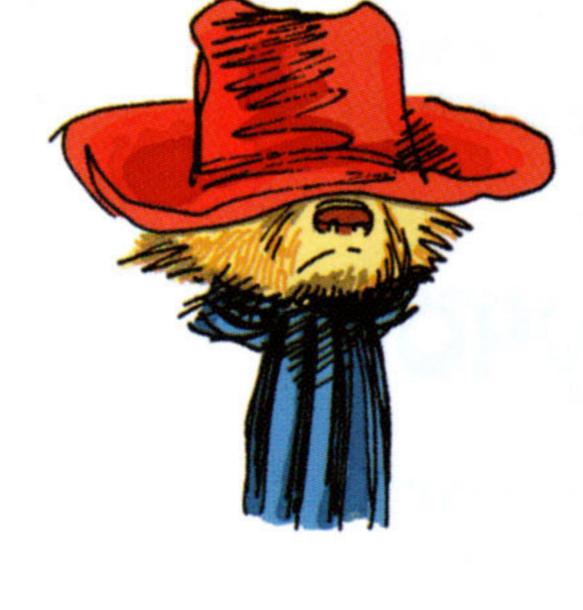
Глава шоста Падінгтон рибалить 78

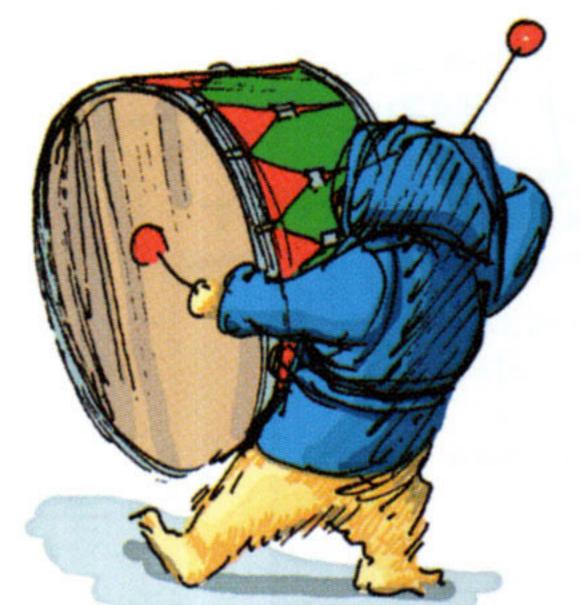
Глава сьома Падінгтон на перегонах од

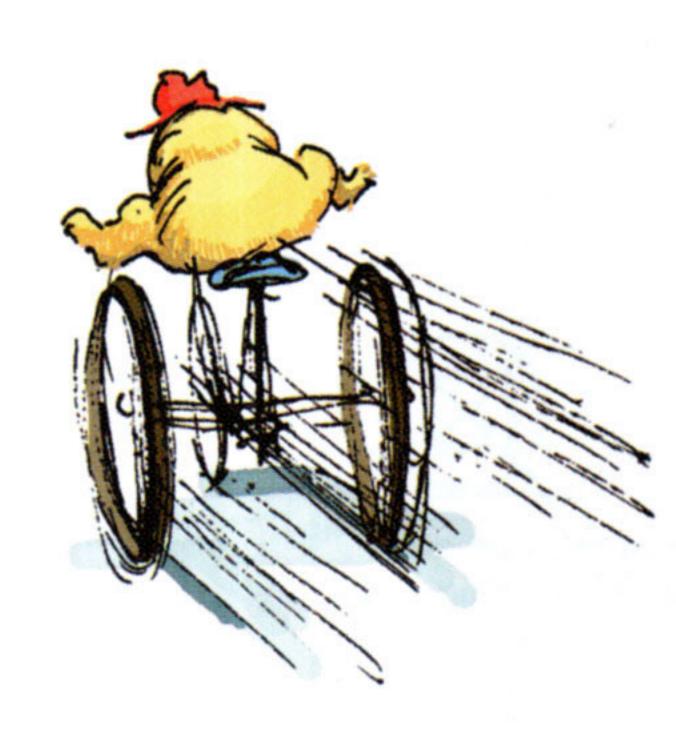

Усі қниги про пригоди медвежати Падінгтона

Ведмежа на ім'я Падінгтон
Усе про Падінгтона
Падінгтон допомагає
Падінгтон за кордоном
Пригоди ведмежати Падінгтона
Падінгтон рушає вперед
Падінгтон працює
Падінгтон в центрі міста
Падінгтон на прогулянці
Падінгтон на вершині
Падінгтон складає тест
Падінгтон тут і зараз
Падінгтон робить кар'єру

Глава перша ПАДІНТТОН ЗБИРАЄТЬСЯ

Розгардіяш у кімнаті був жахливий. Утім, Падінгтон особливо не здивувався, бо давно звик, що з ним повсякчає щось трапляється,— однак, підвівшись із підлоги і кинувши погляд на кімнату, він змушений був визнати, що такого розгардіяшу йому ще не доводилося бачити.

Підлога була всіяна мапами і клаптиками паперу, не кажучи вже про огидні плями мармеладу і довгий ланцюжок із відбитків брудних ведмежих лап. Ланцюжок починався від великої мапи, яка була розкладена на ліжку

поверх ковдри. Це був детальний план Лондона. У самій його середині, поряд із першим відбитком лап, був розташований будинок номер тридцять два по вулиці Віндзорський Сад, який був позначений кружечком.

Від будинку Браунів сліди вели на південь, по всьому ліжку, і далі на підлогу. На підлозі лежала ще одна мапа. Але тут сліди не обривалися, вони тягнулися далі на південь, до самісінької протоки Ла-Манш, а потім до підвіконня, де лежала третя мапа, яка зображувала північний берег Франції.

Там сліди закінчувалися калюжкою з мармеладу, в якій плавало розкришене печиво, а поряд була ще й чорнильна пляма.

Глибоко зітхнувши, Падінгтон неуважно занурив лапу в цю суміш. Потім став навколішки, примружився і спробував подивитися на кімнату знизу, від самої підлоги, але від цього розгардіяш здався тільки гіршим, тому що звідси було видно ще й горбики і вм'ятинки на брудному килимі.

Тільки-но ведмежа зібралося знову лягти на підлогу і поміркувати, що ж тепер робити, як раптом дзенькіт тарілок і кроки на сходах миттю повернули його до дійсності.

Падінгтон схопився і з винуватим виглядом кинувся без розбору запихати всі папірці й мапи під ліжко. Він, звісно, встиг приготувати дуже ґрунтовне пояснення влаштованому розгардіяшу, але в нього не було жодної впевненості в тому, що місіс Браун і місіс Бьорд стануть це пояснення слухати — тим паче під час сніданку, коли всім завжди ніколи.

— Ти вже прокинувся, Падінгтоне? — покликала його місіс Браун, постукавши у двері.

— Ще ні, місіс Браун! — відгукнулося ведмежа глухим голосом, намагаючись заштовхати банку з мармеладом під шафу.— У мене, здається, очі злиплися!

Для більшої правдоподібності Падінгтон заплющив очі і захропів, не перестаючи згрібати в купу свої речі. Відшукавши на дотик перо і чорнильницю, він, недовго думаючи, засунув їх у капелюх, капелюха насунув на голову, а потім, підібравши мапи, які залишилися, наосліп пошкандибав до шафи.

— Та що тут таке відбувається, Падінгтоне? — вигукнула місіс Браун, коли двері перед нею раптово відчинились і на порозі з'явився ведмедик.

Побачивши місіс Браун зі сніданком на таці, Падінгтон мало не сів на підлогу з подиву.

— Я подумав, що ви — шафа,— пояснив він, поспішно сховавши лапу з мапами за спину і відступаючи до ліжка.— Я, напевно, пішов не в той бік.

— Воно й видно,— кивнула місіс Браун, входячи до кімнати.— У житті не чула такого гуркоту й скреготу!

Місіс Браун обвела кімнату підозрілим поглядом, але все начебто стояло на своїх місцях. Тоді вона знову подивилася на ведмедя, який уже забрався назад у ліжечко і сидів там із дуже дивним виразом на мордочці.

— У тебе все гаразд? — про всяк випадок уточнила місіс Браун, ставлячи перед Падінгтоном тацю.

На одну жахливу мить їй здалося, що по лівому вуху ведмежатка стікає червона цівка, але він тут же насунув капелюха на самісінький ніс, тож як слід придивитися місіс Браун не встигла. Проте вигляд їхнього улюбленця місіс Браун зовсім не сподобався, і вона затрималася біля дверей, намагаючись здогадатися, що ж усе-таки сталося.

Падінгтон, зі свого боку, тільки й чекав, щоб місіс Браун скоріше пішла. Поспішаючи, він забув закрутити ковпачок чорнильниці, і під капелюхом уже стало досить волого.

Місіс Браун, зітхнувши, причинила за собою двері. Вона чудово знала з минулого досвіду, що коли Падінгтон не в гуморі, витягнути з нього хоч щось путяще абсолютно неможливо.

— Якщо хочете знати мою думку,— прокоментувала місіс Бьорд, коли місіс Браун прийшла до неї на кухню і розповіла про підозрілу поведінку ведмедика,— то мушу зауважити, що не лише він поводиться дивно. У цьому домі всі ніби з глузду з'їхали. І ви не гірше за мене знаєте, чому саме!

На це місіс Браун нічого було заперечити. Напередодні ввечері все в їхньому будинку дійсно перевернулося з ніг на голову.

А почалося все із того, що містер Браун повернувся з роботи з цілою купою мап і яскравих брошурок і гучним голосом сповістив, що цього літа вони їдуть відпочивати до Франції!

I від того самого часу звичні мир і спокій у будинку номер тридцять два по вулиці Віндзорський Сад були втрачені безповоротно.

До самої пізньої ночі в родині тільки й розмов було, що про поїздку. Зі скринь і шухляд з усіляким мотлохом витягли старі надувні м'ячі та

купальні костюми, і місіс Бьорд заходилася прати і прасувати цілий оберемок одягу, необхідного в далекій дорозі, а всі інші гаряче обговорювали плани майбутньої подорожі.

Більше за всіх несподівана новина схвилювала ведмедика. Від того часу, як він оселився у Браунів, його не раз брали в одноденні поїздки, і це йому дуже подобалося, але в такі довгі мандрівки він ще ніколи не їздив, і йому не терпілося спробувати. А на довершення містер Браун у пориві великодушності призначив його відповідальним за всі мапи і ще за якусь штуку, що зветься «маршрут»!

Спочатку Падінгтон засумнівався, чи впорається він — надто вже поважно звучало слово «маршрут», але коли Джуді пояснила, що він просто має написати, які місця вони хочуть відвідати і що саме там оглянути, ведмедик заспокоївся. Падінгтон дуже любив складати списки, а «маршрутний» список обіцяв бути особливо цікавим.

— Що й казати,— похмуро промовила місіс Бьорд, коли за миттям посуду вони повернулися до розмови про майбутню поїздку,— якщо за мапи буде відповідати ведмідь, менше ніж у два тижні ми ніяк не вкладемося. Це називається будити лихо, поки воно тихе. Ось побачите, добром ця витівка не скінчиться.

Місіс Браун теж зітхнула.

— Авжеж,— мовила вона з удаваною безтурботністю.— Утім, нічого вже не поробиш. Принаймні Падінгтон буде дуже задоволений. Він так любить складати різні списки!

— Еге ж…— буркнула місіс Бьорд.— Хіба що всі простирадла при цьому зазвичай вимастить, це я вам точно кажу. Кому маршрут, а кому прання.

Вона пробурчала ще щось і кинула похмурий погляд на стелю, туди, де

на другому поверсі була розташована кімната ведмедика. Багатий досвід прання простирадл і подушок підказував місіс Бьорд, що Падінгтона і чорнильницю краще тримати подалі одне від одного. Однак, цього разу турбувалася вона даремно, бо Падінгтон уже покінчив із писанням. Він сидів у своєму ліжечку, тримаючи в лапах величезний аркуш паперу, і уважно його розглядав.

У верхній частині аркуша великими червоними літерами було написано заголовок:

МОРШРУТ ПАДІНКТУНА

Поряд із заголовком стояв відбиток ведмежої лапи, щоб одразу було видно, що маршрут не підроблено.

Падінгтон не був цілком упевнений, що правильно написав слово «маршрут», хоча напередодні він переглянув у словнику містера Брауна всі слова на «мо», і «маршруту» там не виявилося. Треба сказати, що Падінгтон при цьому не здивувався. Він уже давно перестав покладатися на словники, тому що кожного разу, коли йому траплялося здибати особливо хитромудре слівце, у словнику такого не виявлялося.

Під номером один у списку значилося:

7-ма година ранку — Великий снеданок

Потім:

8-ма година — вихід із будинку (Віндзорський Сад, 32) 9-та година — підснєданок 11-та година — другий снєданок

Падінгтон ще раз перечитав список, дописавши:

12-та година — обід на барту лєтака.

Потім він згорнув аркуш і заховав у потайну кишеньку своєї валізи. Складати план поїздки, тим паче за кордон, виявилося куди складніше, ніж він думав, і Падінгтон зрозумів, що йому залишається тільки одне: піти порадитися зі своїм другом містером Грубером.

За кілька хвилин, нашвидку вмившись, він спустився вниз, записав під диктовку місіс Бьорд, що треба купити з продуктів, підхопив свою господарську сумку на коліщатках і з рішучим блиском в очах вискочив із будинку.

Забравши з булочної звичайну ранкову порцію гарячих булочок, Падінгтон повернув на вулицю Портобело і вирушив знайомою дорогою до анти-

кварної крамниці містера Грубера, яка повсякчає була так забита всілякими старовинними речами, що вони вже мало не вивалювалися з вітрини.

Дізнавшись про майбутню поїздку Браунів за кордон, містер Грубер хвилювався не менше за ведмежатка і поспішно відвів його до задньої кімнати, де на канапі з кінського волосу вони зазвичай обговорювали найсерйозніші проблеми.

— Яка приємна новина, містере Браун! — почав містер Грубер, ставлячи на плитку кухлик із молоком.— Подумайте самі, чи багато на світі ведмедів, яким випадає щастя провести літо за кордоном! Тож вам треба, як-то кажуть, брати бика за роги. І якщо я можу вам чимось допомогти, запитуйте, не соромтеся.

Помішуючи какао, містер Грубер уважно слухав Падінгтонові пояснення, а вираз його обличчя ставав дедалі серйознішим.

— Так, нелегке це завдання для ведмедя ваших років бути відповідальним за маршрут,— підсумував він, передаючи Падінгтонові чашку какао в обмін на булочку.— Давайте-но подивимося, чим я можу вам зарадити.

I, не гаючи ані хвилини, містер Грубер став навколішки і заходився перебирати старі книжки, які лежали в коробці за канапою.

— Цього літа, схоже, всі вирішили відпочивати за кордоном,— зауважив він, заодно передаючи Падінгтону потрібні книжки.— У мене розхапали майже все, що було про Францію, але, думаю, ось це вам цілком підійде.

Стос дедалі зростав, Падінгтонові очі круглішали з подиву, а під кінець, коли містер Грубер раптово витягнув із-під книжок старий чорний берет, уражений ведмедик мало не гепнувся з канапи.

- Боюся, він буде вам завеликий,— винуватим голосом мовив містер Грубер, підносячи берет до світла.— Та ще подекуди його міль проїла. Зате це справжній французький берет, і він у повному вашому розпорядженні.
- Спасибі вам велике, містере Грубер,— чемно подякував Падінгтон.— Що ж до дірок, то вони цілком доречні я в них вуха просуну. Ведмежі вуха погано влазять у капелюхи.

— Сподіваюся, все інше вам теж згодиться,— продовжував містер Грубер, явно втішений задоволеним виразом на мордочці ведмедя.— Щоб скласти маршрут, потрібна не одна книжка, і взагалі, краще все передбачити заздалегідь. За кордоном, містере Браун, чого тільки не буває! Це я вам кажу як бувалий мандрівник!

Містер Грубер заходився розповідати про Францію, і минуло чимало часу, перш ніж Падінгтон змахнув із мордочки останні краплі какао і підвівся, щоб іти додому. В гостях у містера Грубера час завжди минав дуже швидко, тому що він умів розповідати свої історії, цікавіші за які ведмедик більш ніде не чув.

— Гадаю, у вашому щоденнику, містере Браун, напевно, з'явиться чимало цікавих записів,— додав містер Грубер на прощання, допомагаючи Падінгтонові запхати книжки в сумку.— Я потім із задоволенням почитаю.

Падінгтон, якому кортіло погортати нові книжки, попрощався і попрямував вулицею Портобело, насилу штовхаючи перед собою сумку на коліщатках. З усіма книжками і покупками вона зробилася такою важкою і неповороткою, що ведмедик кілька разів ледь не врізався в ятки торговців, що стояли вздовж вулиці.

Крім того, в голову йому набилося стільки думок, що він навіть не знав, яку розпочати думати першою. Найбільше йому хотілося примірити берет, та й книжки містера Грубера мали дуже заманливий вигляд. Нарешті Падінгтон вирішив, що варто сісти перепочити і трохи краще роздивитися і те, й інше.

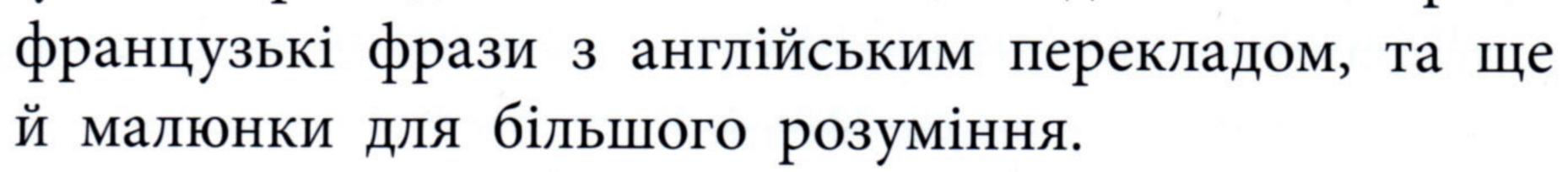
Він поклав свого старого капелюха на землю, начепив берет і почав по одній витягати книжки з торби.

Нагорі лежав словник. Потім — французька куховарська книжка з безліччю рецептів і яскравих світлин, від яких у Падінгтона навіть слинки потекли. Далі йому трапився путівник, у якому були мапи і поради, куди треба обов'язково з'їздити і на що подивитися, а потім ще кілька книжок із малюнками.

На самому споді лежав дуже солідного виду том у шкіряній палітурці, на якій було витиснуто золотими літерами: «Розмовник для мандрівників за кордон».

Перш ніж витягнути із сумки цю книжку, Падінгтон перебіг через вулицю і вмочив лапи у найближчу водостічну канаву. Містер Грубер попередив, що розмовник дуже старовинний, і просив поводитися з ним особливо акуратно.

Повернувшись на те саме місце, Падінгтон заходився гортати розмовник. Такої книжки йому ще ніколи не траплялося бачити. На звороті обкладинки виявилася картинка, на якій чотири білі конячки тягли якусь штуковину, начебто дуже старомодного автомобіля, а далі йшли різні

Незабаром Падінгтон так захопився, що зовсім забув, де він і куди йде. У розділі, який називався «Подорожі», йому трапилася одна особливо цікава фраза, від якої він довго не міг відірватися. Звучала вона так: «Моя бабуся впала з диліжанса, викличте карету швидкої допомоги».

Падінгтон одразу зрозумів, що ця фраза може стати у пригоді, коли місіс Бьорд раптом випадково випаде з машини містера Брауна, і він повторив її кілька разів, щосили жестикулюючи, як дядечки на картинці.

Підвівши очі, він, на свій превеликий подив, раптом з'ясував, що довкола зібралася невелика купка перехожих, які дивилися на нього із неприхованою цікавістю.

— Здається мені,— мовив дядечко з велосипедом, кинувши на ведмедика проникливий погляд,— що це цибулинний ведмідь.

Тут він обернувся до слухачів і авторитетно додав: — Вони щороку із Бретані припливають. У них цибулини на шиї висять на мотузочці, на зразок намиста. Ну, ви бачили, мабуть. Бач, як белькоче по-французькому.

— Дурниці,— обірвав його другий дядько.— Зовсім не по-французьки. У нього, здається, стався напад якоїсь хвороби. Спершу махав лапами, як

божевільний, а потім... Крім того,— додав він переможно,— якщо це цибулинний ведмідь, то де, скажіть на милість, його цибулини?

— Мабуть, загубив,— припустив хтось із юрби.— Тому-то й вигляд у нього такий нещасний. Мені здається, що в цього бідолахи просто мотузочка порвалася.

- Тут у будь-кого напад може статися,— поспівчувала якась тітонька.— Подумати тільки, приїхати в таку далечінь і розгубити всі свої цибулини!
- А я вам про що? знову встряв дядечко з велосипедом.—

ACHIR

У нього був французький напад. А це вже гірше нікуди. Вони взагалі всі божевільні, ці іноземці.

— Не здумай чіпати його, синку,— застерегла ще одна тітонька, повертаючись до свого малюка, якому явно дуже сподобався Падінгтонів берет.— Мало де він валявся!

Поки перехожі перемовлялися, очі у ведмежати ставали все більшими й більшими, а останнє зауваження остаточно розгнівало його.

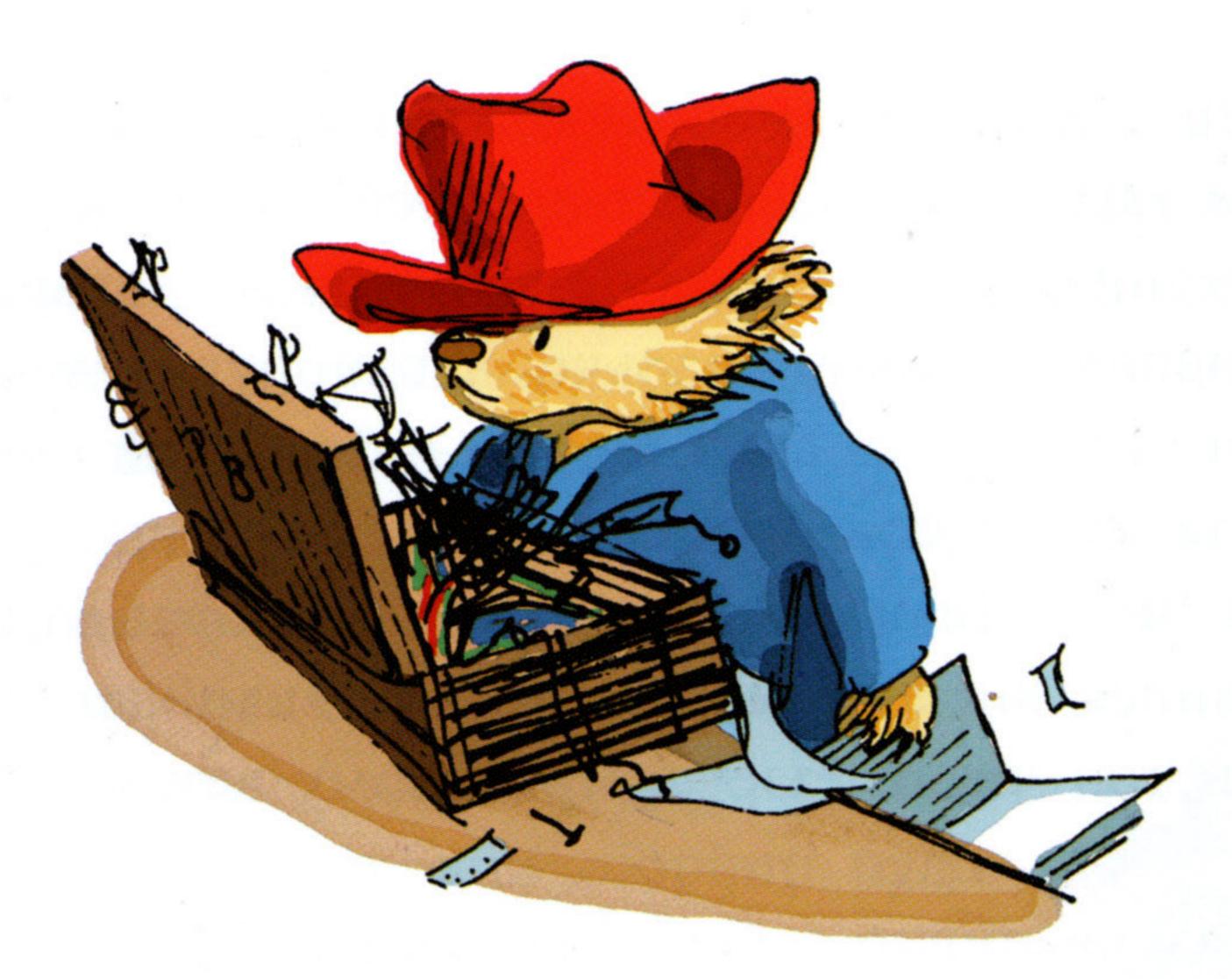
— Цибулинний ведмідь?! — не витримав він.— Зовсім я не цибулинний ведмідь! Я ведмідь, який зібрався за кордон, і я ніде не валявся, а просто йду додому від містера Грубера!

Із цими словами він згріб свої книжки і подався геть, залишивши роззяв у повній розгубленості.

Повертаючи на свою вулицю, Падінгтон кинув через плече кілька дуже суворих поглядів і нарешті опинився біля знайомих зелених дверей будинку номер тридцять два, подумавши, що насправді все не так уже й погано.

Він стояв на порозі, прислухаючись до кроків місіс Бьорд у передпокої, і розмірковував про те, що цього ранку він чудово впорався з усіма справами.

Це, мабуть, непогано, коли тебе приймають за французького ведмедя, нехай навіть і цибулинного! Чим більше Падінгтон про це розмірковував, тим вище він задирав носа, і під кінець у нього не залишилося жодних сумнівів, що тепер уже він за допомогою мап, путівників і книжок містера Грубера обов'язково зуміє скласти для Браунів найкращий «моршрут» у світі.

Глава друга ВІЗНТ ДО БАНКУ

- Щось наш ведмедик сьогодні надто вже причепурився,— зауважила місіс Бьорд.
- Правда? одразу ж стривожилася місіс Браун.— Ой, леле! Сподіваюся, нічого страшного не трапилося.

Вона встала поруч із місіс Бьорд біля вікна, і вони проводили очима фігурку в синьому пальтечку, яка діловито крокувала тротуаром.

Насправді, місіс Бьорд не помилилася, Падінгтон дійсно причепурився. Навіть на відстані було помітно, що його хутро ретельно розчесане, старий капелюх не насунутий зазвичай на самісінького носа, а хвацько заломлений набік, і один його край молодцювато загнутий догори. Навіть його стара валіза мала такий вигляд, ніби напередодні її намагалися почистити.

- Крім усього іншого, він пішов не в той бік,— додала місіс Браун, коли Падінгтон, дійшовши до рогу, крадькома озирнувся через плече, а потім звернув праворуч і незабаром зник з очей.— Зазвичай він повертає ліворуч.
- Якщо хочете знати мою думку, наш ведмідь знову щось замислив,— похмуро мовила місіс Бьорд.— Він уже за сніданком поводився дуже підозріло. Відмовився від добавки і весь час витріщався містерові Брауну через плече, поки той читав газету. При цьому вигляд у нього був якийсь спантеличений.
- Ну, це якраз не дивно, якщо Генрі читав свою газету,— зауважила місіс Браун.— Я в ній сама зроду нічого зрозуміти не могла.

Містер Браун працював у лондонському Сіті і щоранку за сніданком переглядав дуже серйозну газету, в якій писалося про акції, цінні папери та інші грошові справи. Решта Браунів уважали її страшенно нудною.

— I все одно,— продовжувала місіс Браун, повертаючись на кухню,— мені це зовсім не подобається. Боюся, у нього з'явилася чергова ідея. Учора він увесь вечір підраховував свої прибутки і витрати, а це поганий знак.

Через майбутню подорож у місіс Браун і місіс Бьорд голова й без того була повна клопотів. До від'їзду залишалося всього лише кілька днів, а ще треба було встигнути переробити купу справ. Якби місіс Браун і місіс Бьорд були не такі заклопотані, то могли би звести докупи вчорашні та сьогоднішні події, зрозумівши, що до чого, але справи настільки поглинули їх, що невдовзі обидві жінки геть забули про дивну поведінку ведмедика.

Тим часом Падінгтон, навіть не підозрюючи, яку загадку він загадав своєю поведінкою, простував вулицею в бік ринку Портобело — до величезного будинку, що височів трохи віддалік від усіх інших. Масивні двері із бронзовим оздобленням були щільно зачинені, а над ними красувалися великі золоті літери: БАНК ФЛОЙДА.

Переконавшись, що ніхто за ним не стежить, Падінгтон витягнув із капелюха маленьку книжечку у твердій картонній палітурці і всівся на валі-

зу — чекати, коли ж у банку почнеться робочий день. На книжечці, так само, як на дверях, стояли слова «Банк Флойда», а на першій сторінці було вписано чорнилом: «П. Браун, есквайр».

Крім Браунів і містера Грубера, майже ніхто не знав, що ведмежатко має свій власний банківський рахунок, тому що це трималося в секреті. А почалося все кілька місяців тому, коли Падінгтон, гортаючи газети містера Брауна, наштовхнувся на рекламну картинку, яка так його зацікавила, що він вирізав її і зберіг. На картинці дядечко благодушного виду на ім'я містер Флойд, попих-

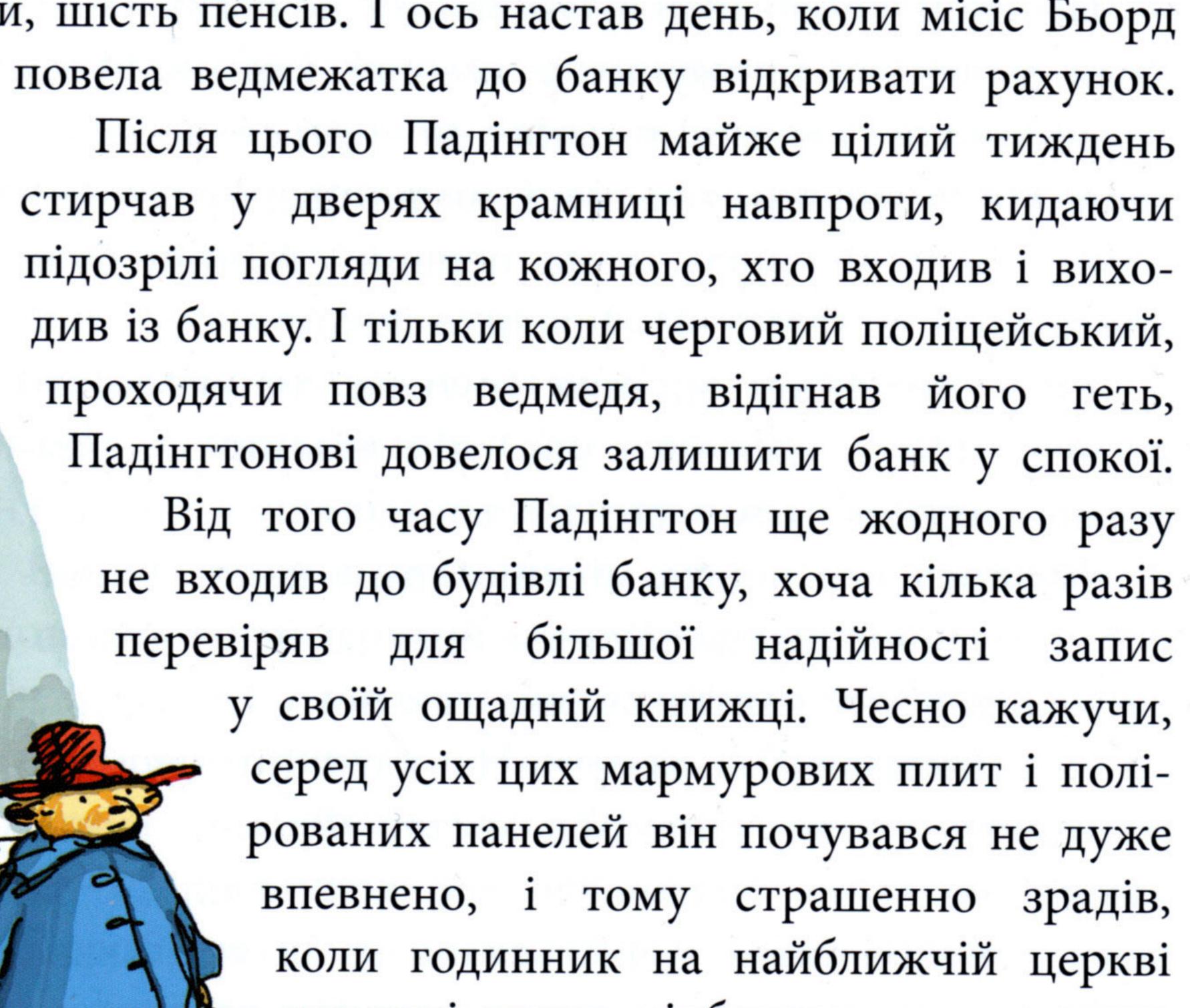

куючи люлькою, пояснював, що коли віддати гроші на зберігання в його банк, до них потім додасться якась штука, звана «відсоток», і чим довше будуть гроші у ньому лежати, тим більше можна буде отримати прибутку.

Падінгтон не звик упускати власну вигоду, а що може бути вигідніше, аніж збільшити свої заощадження, просто віддавши їх комусь на деякий час.

Брауни дуже схвально поставилися до його наміру, і містер Браун навіть додав три шилінги до грошей, які Падінгтон отримав у подарунок на Різдво і на день народження, а сам Падінгтон, добре поміркувавши, виділив ще шість пенсів, які заощадив на щотижневих «булочних» виплатах. Коли все склали разом, сума вийшла цілком солідна — один фунт,

три шилінги, шість пенсів. І ось настав день, коли місіс Бьорд

нарешті почав відбивати десяту годину, а він усе ще був єдиним, хто чекав на відкриття.

Ледве стих останній удар, ізсередини долинув скрегіт засувів, і Падінгтон миттю підбіг ближче і притиснувся носом до шпарини для листів.

- Агов! гукнув швейцар, побачивши у цю саму шпарину Падінгтонів капелюх.— Ану забирайся геть! Це тобі не біржа праці, а солідний банк. Усяким пройдисвітам тут робити нічого.
- Пройдисвітам? перепитав ведмедик, відпустивши від подиву лискучу планку, яка прикривала шпарину.
- Саме так,— буркотливо підтвердив швейцар, відчиняючи двері.— Погляньте, люди добрі, він тут ще й на ручку нахукав. Ходять тут усякі, а мені потім драїти цю трикляту мідянку!
- Я ніякий не пройдисвіт, а прибулець. Я прибув дізнатися у містера Флойда, як ся мають мої гроші,— із гідністю відповів Падінгтон, помахуючи своєю ощадною книжкою.— І взагалі, я ведмідь.
- От халепа! зніяковів швейцар, розгледівши Падінгтона ближче.— Вибачте, сер, помилився. Я побачив ваш волохатий ніс у шпарину і подумав собі, що ви з тих бородатих джентльменів, які

вештаються всюди, заважаючи добрим людям працювати.

— Та нічого,— сумно озвався ведмедик.— Мене часто приймають за когось іншого.

Швейцар шанобливо розчинив перед ним двері, і Падінгтон, увічливо піднявши капелюха, увійшов усередину.

Місіс Бьорд уже кілька разів розтлумачувала йому, що завбачливі ведмеді завжди відкладають гроші на чорний

день, і що гроші ці завжди можуть знадобитися для якоїсь важливої і невідкладної справи. Учора ввечері, лежачи в ліжечку, Падінгтон твердо вирішив для себе, що поїздка за кордон — саме ця дуже важлива і невідкладна справа, тому, ще раз уважно перечитавши рекламне оголошення, придумав, як зробити так, щоб і вовк був ситий, і коза ціла. Уночі ідея видалася йому просто чудовою, але так само, як усі думки, що з'являлися в нього під ковдрою, у яскравому світлі дня вона якось злиняла і вицвіла.

Тепер, коли відступати було вже пізно, Падінгтону раптом стало дуже ніяково, і він пошкодував, що не порадився спочатку з містером Грубером. Та й місіс Бьорд, напевно, буде незадоволена, що він зняв гроші з рахунку, не спитавши її дозволу.

Падінгтон підійшов до одного з віконечок, видерся на валізу і зазирнув усередину. Дядько, що сидів по той бік за склом, схоже, не на жарт перелякався, коли у віконечку раптово з'явився Падінгтонів капелюх, і несамохіть потягнувся до чорнильниці.

— Я б хотів забрати всі свої гроші для важливої справи,— оголосив Падінгтон, щосили намагаючись виглядати солідно, і подав дядечкові у віконечку свою ощадну книжку.

Дядько, оговтавшись від переляку, узяв книжечку, підніс її до світла і несхвально скинув брову. Уся обкладинка ощадної книжки була поцяткована червоними чорнильними написами, цифрами, а також липкими плямами від мармеладу.

— У мене просто вчора випадково перекинулася банка під ковдрою,— поспішив пояснити Падінгтон, спіймавши здивований дядьків погляд.

- Банка перекинулася? повторив дядечко. Під ковдрою?
- Саме так,— кивнув Падінгтон.— Я вираховував свої відсотки і випадково потрапив у неї лапою. Розумієте, під ковдрою темно і місця мало.
- Воно й видно,— промовив дядечко гидливо.— Мармеладні плями! На ощадній книжці Флойда! Яка гидота!

Він не так давно працював у цьому банку, і хоча управляючий попереджав його, що іноді доводиться мати справу з досить дивними клієнтами, про вкладників-ведмедів не було сказано ні слова.

- I як же ви бажаєте розпорядитися своїми заощадженнями? поцікавився він не дуже впевненим голосом.
- Я хотів би, якщо можна, залишити на рахунку відсотки,— пояснив Падінгтон.— На чорний день.
- Боюся,— досить гордовито сказав дядечко, підрахувавши щось на аркушику паперу,— що цей самий день набагато світлішим не стане. Ваші відсотки становлять усього три пенси.
- Що?! обурено вигукнув Падінгтон.— Три пенси?! Знав би я, як воно у вас тут у банку, тримав би гроші у своїй власній банці. З-під мармеладу...
- Банк і банка зовсім різні речі,— суворо заперечив дядечко.— Абсолютно різні речі.

Він спробував придумати, як би краще пояснити, що таке відсотки, але йому ще ніколи не доводилося мати справу з ведмедями, і тому службовець побоювався, що Падінгтон виявиться дуже незговірливим клієнтом.

- Відсоток це... це така штука, яку ми вам даємо за те, що ви дозволяєте нам користуватися своїми грошима,— вирік він нарешті.— Чим довше ми ними користуємося, тим більше ви отримуєте.
- Моїми грошима ви користуєтеся вже майже півроку! обурено відгукнулося ведмежа.— Від самого Різдва!
 - Три пенси,— твердо повторив дядечко.

Не звертаючи уваги на збентежений вигляд ведмедя, він зробив якусь позначку в його книжці, а потім виклав на прилавок фунтову банкноту і кілька срібних монет.

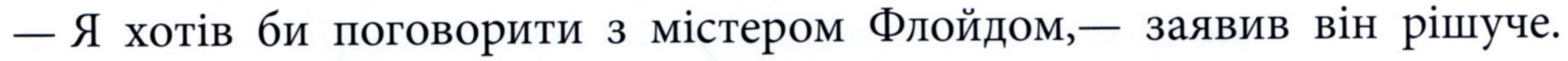
— Прошу,— мовив він.— Один фунт, три шилінги, шість пенсів.

Падінгтон недовірливо покосився на банкноту, а потім звірився з папірцем, який тримав у лапі. Після цього очі у нього стали зовсім круглими.

- Боюся, ви помилилися,— заявив він твердо.— Це не мій фунт.
- Помилився? незадоволеним голосом перепитав дядечко.— У банку Флойда не помиляються.
 - Але тут не той номер! наполягав Падінгтон.
 - Не той номер? повторив дядечко.
- Зовсім не той,— підтвердив ведмедик.— А у мене в ощадній книжці написано, що ви зобов'язуєтеся повернути кожному саме його гроші на першу вимогу.
- Усе правильно,— підтвердив дядечко.— Я на першу вимогу повертаю вам ваші гроші. Зовсім необов'язково, що при цьому вам видадуть ту саму банкноту, яку ви поклали в банк. Ваш фунт за цей час міг потрапити куди завгодно. Якщо він був старий, можливо, його навіть спалили. Старі банкноти часто спалюють.

- Спалили? вкінець сторопів ведмідь.— Ви спалили мій фунт?
- Я не сказав спалили,— виправив дядечко.— Я сказав: можливо, спалили.

Падінгтон засопів і спрямував на дядечка суворий погляд — один із тих, які він перейняв від тітки Люсі і приберігав для найважчих ситуацій.

— Із містером Флойдом? — перепитав дядечко.

Він рвучко витер лоба хусточкою і стривожено покосився через Падінгтонове плече на чергу, яка вже встигла зібратися позаду нього. Зануджені клієнти потихеньку бурчали, і йому це зовсім не подобалося.

— Біда в тому, що ніякого містера Флойда насправді не існує,— зізнався він нарешті.— Зате в нас є містер Трімбл,— поквапився він додати, коли Падінгтон пронизав його ще більш суворим поглядом.— Це наш завідувач. Мабуть, краще справді його покликати — він з'ясує, що до чого.

І дядечко мало не бігом кинувся до дверей із написом «Завідувач». Падінгтон проводив його обуреним поглядом. Мало того, що йому намагалися віддати якийсь чужий фунт, але й монетки, як він щойно помітив, були не ті — зовсім іншого року випуску! До того ж, його монетки були новенькі й начищені до блиску, а повертали йому якісь старі і тьмяні.

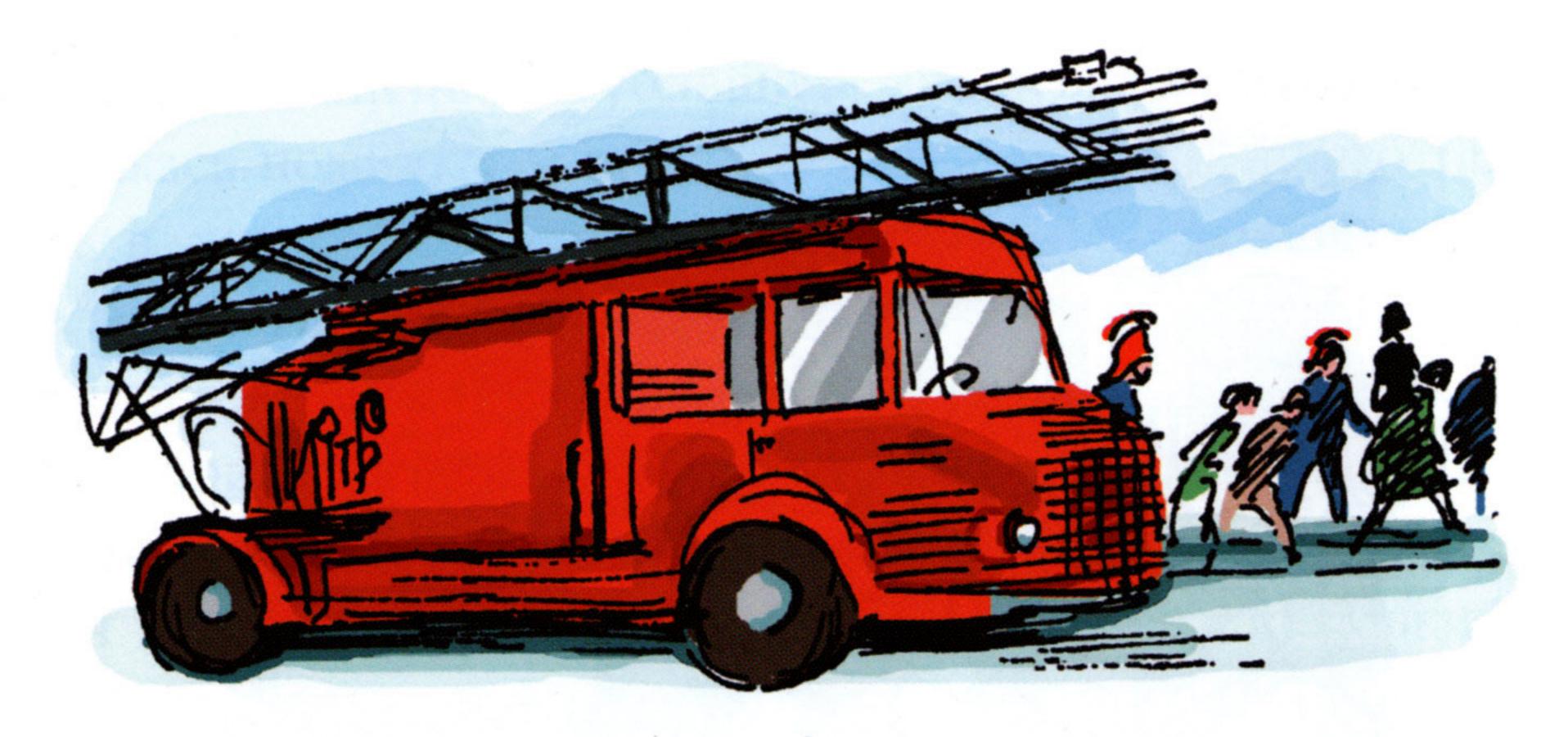
Падінгтон зліз із валізи і почав рішуче проштовхуватися до виходу. Попри те, що він був лише маленьким ведмежам, він чудово розумівся на тому, що справедливо, а що ні, особливо коли ішлося про гроші, і йому було ясно як день, що час брати справу у власні лапи.

Вибравшись із банку, ведмедик поспіхом рушив вулицею. У потайній кишеньці його валізи завжди лежав спеціальний папірець з інструкціями, які написала місіс Бьорд на випадок, коли він потрапить у серйозну халепу. У ту саму кишеньку вона поклала чотири монетки по одному пенсу. Дорогою Падінгтон ще раз обдумав ситуацію і остаточно впевнився, що інакше як серйозною халепою її не назвеш. Відверто кажучи, серйознішої халепи з ним ще не траплялося, тому він страшенно зрадів, коли нарешті дотюпав до телефонної будки і переконався, що та вільна.

Тим часом пригода з ведмедиком уже мала розголос.

- Не можу зрозуміти, що відбувається в нашому банку,— сказала місіс Браун, зачиняючи вхідні двері.— Коли я проходила повз нього, біля входу стояв величезний натовп.
- Пограбування, напевно,— припустила місіс Бьорд.— Зараз навколо таке коїться, хоч газети не читай.
- На пограбування не схоже,— похитала головою місіс Браун.— Швидше, якийсь нещасний випадок. Там були і поліція, і «швидка допомога», і пожежна машина!
- Справді, не схоже,— замислилася місіс Бьорд.— Сподіваюся, нічого серйозного. Я, між іншим, не стільки за банк турбуюся, скільки за нас саміх. У цьому банку лежать усі Падінгтонові заощадження, і якщо його пограбують, переживанням кінця-краю не буде.

Тут місіс Бьорд перервала свою гарячу промову, і на обличчі її з'явився задумливий вираз.

- До речі, щодо Падінгтона,— додала вона.— Ви давно його не бачили?
- Відтоді, як він пішов уранці...— Тут місіс Браун у свою чергу стривожилася.— Господи! Чи не думаєте ви...
- Піду я краще одягну свій капелюшок,— відповіла місіс Бьорд.— І якщо виявиться, що винуватець цього заворушення наш ведмідь, обіцяю з'їсти його дорогою додому.

Місіс Браун і місіс Бьорд не одразу вдалося проштовхнутися крізь натовп біля входу, а коли вони нарешті пробилися всередину, виправдалися найгірші їхні побоювання: посеред вестибюля, оточений цілим натовпом банківських службовців і поліцейських, розгублено сидів на валізі їхній ведмедик.

— Господи, що тут відбувається? — ахнула місіс Браун, протиснувшись нарешті в перший ряд.

Побачивши її, Падінгтон трохи збадьорився. Узагалі-то від того часу, як він повернувся з телефонної будки, справи йшли гірше нікуди.

- Я, здається, випадково переплутав цифри, місіс Браун,— не дуже зрозуміло пояснив він.
- Відбирають у бідного ведмедя його кровні грошики, зароблені чесною працею, ось що тут відбувається,— висловився якийсь жалісливий глядач із заднього ряду.
 - Попалили його банкноти, негідники,— поскаржився ще хтось позаду.
- Кажуть, сотні фунтів згоріли дотла,— додав один із торговців із ринку, який знав Падінгтона в обличчя і зайшов розібратися, що сталося.

- О господи! вкінець розгубившись, знову вигукнула місіс Браун.— Мені здається, тут якась помилка. У банку Флойда не могли нічого такого зробити.
- Ніколи в житті, мадам! підтвердив, виступаючи вперед, завідувач.— Мене звуть Трімбл. Ви можете поручитися за цього юного ведмедя?
- Поручитися? здивувалася місіс Бьорд.— Ну ще б пак, адже це я його до вас привела. І прошу вас узяти до відома, що він гідний член поважного сімейства і завжди дотримується законів.
- Хай хоч яке поважне,— втрутився огрядний поліцейський, який стояв поруч, покусуючи олівець,— але от щодо дотримання законів я б не поспішав це стверджувати. Набрав три дев'ятки, підняв усіх по тривозі і поліцію, і пожежників, і «швидку допомогу». Доведеться все це як слід з'ясувати.

Усі замовкли і втупилися у ведмежа.

- Я просто намагався зателефонувати до місіс Бьорд,— пояснив Падінгтон.
- Зателефонувати до місіс Бьорд? із розстановкою повторив поліцейський, занотовуючи ці слова.
- Саме так,— кивнув ведмідь.— І так вийшло, що в мене лапа застрягла в дев'ятці, я намагався її витятти, а хтось увесь час запитував, що в мене сталося. Ну, я і став гукати: «Допоможіть!».

Містер Трімбл прокашлявся.

— Гадаю, нам краще пройти до мого кабінету,— запропонував він.— Справа, схоже, вельми мудрована, а там усе ж таки спокійніше.

Із цим усі одразу погодилися. А охочіше за всіх Падінгтон. Він тут же підхопився з валізи і задріботів слідом за містером Трімблом. Тримати гроші в банку, справді, виявилося дуже хитромудрою справою, далі просто нікуди.

Минуло чимало часу, перш ніж Падінгтон зумів розтлумачити, що і як, але коли ситуація нарешті прояснилася, усі зітхнули з полегшенням — усетаки нічого страшного не сталося! Навіть поліцейський кинув хмуритися.

— Побільше б таких ведмедів, і ладу було б більше,— заявив він, потискуючи Падінгтонову лапу.— Якби кожен, угледівши щось підозріле, улаштовував такий гармидер, у нас, зрештою, було б набагато менше роботи.

Коли всі розійшлися, містер Трімбл відвів Падінгтона, місіс Браун і місіс Бьорд у сховище і показав, у якому надійному місці вони тримають гроші, а наостанок подарував Падінгтонові книжку з інструкціями, щоб той знав, що робити, коли прийде до банку наступного разу.

— Я сподіваюся, містере Браун, ви не станете закривати рахунок,— додав він.— Банк Флойда не хотів би втратити такого цінного клієнта. Якщо ви погодитеся залишити у нас свої три з половиною шилінги, я обіцяю видати вам зовсім новенький фунт для витрат за кордоном.

Падінгтон подякував містеру Трімблу за люб'язність, але приймати його пропозицію не поспішав.

— Якщо можна,— сказав він нарешті,— дайте мені краще якийсь старенький фунтик, яким уже користувалися.

Падінгтон був із тих ведмедів, які люблять усе робити напевно, і, хоча новенька хрустка банкнота на столі завідувача мала дуже спокусливий вигляд, він вирішив, що все-таки буде куди надійніше взяти стареньку й перевірену — ту, яка вже ходила по руках.

Глава третя ПРОБЛЕМН В АЕРОПОРТУ

До від'їзду залишалося всього кілька днів, і хвилювання в родині Браунів зростало з кожною годиною. Найбільше клопоту було у Падінгтона, і він раз у раз бігав на вулицю Портобело, щоб обговорити з містером Грубером чергову невідкладну проблему.

Кожного разу вони подовгу розмовляли, сидячи у шезлонгах біля входу до антикварної крамниці, і в результаті у них навіть скінчилося какао, тому містерові Груберу довелося придбати ще одну банку.

Тепер Брауни намагалися всюди і завжди вживати французькі вирази, починаючи з «вибачте мені», а місіс Бьорд, витративши кілька вечорів, змайструвала спеціальну бирку, яку вирішено було повісити Падінгтонові на шию. Бирка була велика, у чохлі з найкращої шкіри, і на ній великими друкованими літерами написали адресу Браунів, а також слова «Просимо повернути за винагороду». Місіс Бьорд доволі скептично ставилася до закордонних подорожей і намагалася все передбачити заздалегідь.

I ось нарешті настав довгоочікуваний день, і від самого раннього ранку всі вікна будинку номер тридцять два по вулиці Віндзорський Сад засвітилися яскравим світлом.

Падінгтон устав раніше за всіх, щоб скласти речі, до яких лапи не дійшли напередодні. Речей у нього накопичилося чималенько, і він мав намір забрати їх із собою всі до єдиної — на випадок, якщо до будинку залізуть злодії.

Крім незмінного капелюха, якого він почепив на голову, і старої валізи, яку він тримав у лапі, треба було захопити зокрема синє пальтечко, відерце й лопатку — чисто вимиті і до блиску начищені після останньої поїздки до моря, набір «Видатний детектив», чарівну паличку для показу фокусів, велику банку мармеладу про всяк нагальний випадок — містер Грубер попередив, що, можливо, у Франції важко буде дістати його улюблений мармелад, схему з маршрутом та інші важливі папери, а також щоденник, клей, чорнило, усі до єдиної французькі книжки містера Грубера, англійський прапор на паличці і старенький кухонний рушник із мапою Франції, який він кілька днів тому врятував зі сміттєвого відра.

Незабаром Падінгтонові метушня, тупотіння й шурхіт обгорткового паперу розбудили всю родину, і ось уже з кухні потягнуло запахом смаженої шинки, а до загального галасу додався дзенькіт тарілок і чашок.

- Ой, леле! не втримавшись, охнула місіс Бьорд. Вона пішла кликати всіх до сніданку і натрапила на величезну купу пакунків, яка спускалася сходами.— Що тут відбувається?
- Усе гаразд, місіс Бьорд,— пробурчав Падінгтон із-під величезної дорожньої сумки.— Це я. Просто у мене, здається, чарівна паличка в перилах застрягла.
- Чарівна паличка? перепитав містер Браун, з'являючись на сходах.— А вона тобі навіщо? Ми ж не збираємося переселятися до Франції!

Падінгтон, похнюпившись, дивився на свої пожитки, а інші тим часом вивільнили з перил його чарівну паличку і допомогли ведмедеві спуститися вниз. Так, напевно, містер Браун правий — речей дійсно набралося забагато.

— Мабуть, дещо можна замкнути в комірчині під сходами,— нарешті вирішив Падінгтон, і всі дружно з ним погодилися.

Але навіть незважаючи на це розумне рішення, коли містер Браун склав у машину всі валізи, надувні м'ячі, вудки, намет і ще тисячу всіляких

дрібниць, машина так осіла, що здавалося, не доїде навіть до кінця вулиці, не кажучи вже про якусь там Францію.

- Я чомусь завжди вважала, що люди їздять за кордон відпочивати,— зітхнула місіс Бьорд, утискуючись на заднє сидіння між Джонатаном і Джуді.— Поки ж я тільки страшенно втомилася.
- Нічого страшного,— поважно виголосив із переднього сидіння Падінгтон, звірившись зі своїм «моршрутом».— Ми скоро зупинимося і перекусимо.
- Зупинимося і перекусимо? здивувався містер Браун.— Але ж ми ще навіть нікуди не виїхали!

Місіс Браун зітхнула і витягла Падінгтонів прапорець зі свого лівого вуха. Вона була твердо переконана, що тільки в їхній родині з від'їздом за кордон пов'язано стільки мороки.

Але, незважаючи на ці дрібні негаразди, настрій у всіх був піднесений, і в машині, яка мчала Лондоном вбік узбережжя, всю дорогу панував веселий настрій.

Незабаром за вікнами пронеслися засаджені хмелем поля і фруктові плантації Кента, і не встигли вони як слід їх оглянути, як містер Браун уже звернув із шосе, і машина в'їхала до аеропорту.

Падінгтон уперше в житті потрапив в аеропорт, і хоч раніше йому доводилося бачити і чути літаки, що пролітали над їхнім будинком, але він не звертав на них особливої уваги. Тому, заледве містер Браун зупинив машину і всі вилізли, ведмедик із цікавістю втупився у металевих птахів, які вишикувалися шеренгою вздовж злітної смуги, готові здійнятися у повітря.

На вигляд вони виявилися значно меншими, ніж Падінгтон припускав. Він спробував подивитися в бінокль, але набагато більшими вони від цього не стали. Тому, коли містер Браун сказав, що не тільки всі вони полетять в одному літаку, а ще їхній автомобіль, Падінгтон не на жарт стривожився.

— Давайте швидше, не баріться,— підганяв усіх містер Браун, прямуючи до будівлі аеровокзалу.— У нас обмаль часу.

Нарешті Брауни увійшли всередину і попрямували в дальній кінець залу, до стійки з написом «РЕЄСТРАЦІЯ».

- Наше прізвище Браун, ми летимо на Континент,— сказав містер Браун, подаючи панночці за стійкою складені стосиком квитки.
- Сюди, будь ласка,— запросила панночка і повела їх по коридору до дверей із написом «ПАСПОРТНИЙ КОНТРОЛЬ». За дверима було видно дядечка у темно-синій формі.
 - Приготуйте, будь ласка, паспорти.

При цих словах місіс Бьорд раптом стала як укопана і рвучко схопила місіс Браун за руку.

- Ой, леле! вигукнула вона.
- Що сталося, місіс Бьорд? скинулася місіс Браун.— Чому ви так зблідли?
- Паспорти! мовила місіс Бьорд.— Але ж у Падінгтона немає паспорта!
- У Падінгтона? луною відгукнулася місіс Браун, у свою чергу бліднучи.

Брауни в розпачі подивилися одне на одного. Вони були такі заклопотані, плануючи поїздку і заповнюючи всілякі бланки, що геть забули проте, що ведмедеві може знадобитися паспорт.

- А ведмедеві треба мати паспорт? розгублено запитав містер Браун.— Може, й бирка згодиться?
- Щодо «треба», я нічого не можу сказати,— озвалася місіс Бьорд,— а от у тому, що ніякого паспорта йому не дадуть, навіть якщо попросити, я абсолютно впевнена. Ви ж знаєте Падінгтона! Крім того, якщо згадати, як саме він до нас потрапив...

Коли до Браунів дійшов зміст цих слів, вони розгублено замовкли. Адже Падінгтон потрапив до них, м'яко кажучи, не зовсім звичайним чином. Він, як ви пригадуєте, примандрував до Англії в рятувальній шлюпці, і хоч

місця він займав зовсім небагато, їв дорогою свій власний мармелад та й було це давно, Брауни не сумнівалися,

що якщо власники того самого судна, не кажучи вже про митників і решту всіляких чиновників, дізнаються

про це, вони будуть дуже незадоволені.

Немов угадавши ці думки, чиновник у синій формі прислухався до їхньої розмови, і обличчя його відразу стало дуже суворим.

— Що тут таке? — почав він.— Чи я не дочув? Тут хтось без паспорта? Боюся, ми не зможемо допустити його в літак. Їхати за кордон без паспорта — це протизаконно. Попросіть його підійти сюди.

- Ну звісно!..— простогнала Джуді, коли Брауни почали озиратися і виявили, що Падінгтона і близько нема.— Куди він цього разу запропастився?
- От халепа! підхопив Джонатан.— Із цим ведмедем завжди так, він зникає у найвідповідальнішу хвилину.
 - Як його ім'я? спитався чиновник, беручи ручку і аркуш паперу.
- Ну...— затнувся містер Браун.— Узагалі-то Браун. Падінгтон Браун, у певному сенсі...
- Що значить «у певному сенсі»? невдоволено перебив чиновник.— У якому це «певному»?
- Ми його так назвали, бо знайшли на Падінгтонському вокзалі,— почала пояснювати місіс Браун.— Розумієте, він ведмідь, приїхав із Дрімучого Перу, і він...

Тут вона помітила, як посуворішало обличчя у чиновника, і миттю замовкла.

— Ведмідь без паспорта,— відрубав чиновник.— Та ще й подорожує під чужим ім'ям. Справа серйозна.

Але не встиг він пояснити Браунам, чому саме це серйозна справа, як двері в дальньому кінці кімнати відчинилися, і на порозі з'явився Падінгтон із дуже стривоженим виразом на мордочці. Слідом, мало не наступаючи йому на п'яти, увійшов багряний, мов буряк, носій.

- Зловив ось цього,— промовив носій, відсапуючись.— Видивлявся на літаки в оцей ось бінокль. А ще,— тут він зовсім насупився і подав чиновникові Падінгтонів щоденник,— писав щось у цій книжці.
 - Це мій щоденник,— пригнічено пояснило ведмежа.

- Еге ж...— буркнув носій.— Комусь іншому це розкажи. Бачили ми такі щоденники, щодня якась пригода. А на додачу він ще ось цей маскарад тягнув під пахвою! додав носій, кладучи на стіл набір «Видатний детектив», загорнутий у коричневий папір.
- Я була впевнена, що добром це не скінчиться! зітхнула місіс Браун.— Казала я тобі залиш його вдома!
- Він якусь капость затіяв, ось що я вам скажу,— не вгамовувався носій.— Дуже вже у нього вигляд підозрілий.
 - Ну, ведмедю,— звернувся до Падінгтона чиновник,— що скажеш? Падінгтон глибоко зітхнув і зняв свого капелюха.
- Я просто записував свої враження, для містера Грубера,— пояснив він. Запала напружена тиша, під час якої щось біле й липке м'яко ляпнулося на підлогу. Носій підняв незрозумілий предмет двома пальцями і здивовано втупився у нього.
 - Схоже на булку з мармеладом,— не дуже впевнено мовив чиновник, чомусь глянувши на стелю.
 - Саме так, булка з мармеладом,— підтвердив Падінгтон.— Вона, напевно, з мого капелюха випала. Я там завжди тримаю шматок про всяк випадок.
 - Щось я не чув, щоб хтось намагався провезти контрабандою булку з мармеладом,— похитав головою чиновник.— Нехай цим займеться митниця.
 - Це ще не все,— знову втрутився носій, кладучи Падінгтонову валізу на стійку і ляскаючи по ній рукою.—

Погляньте-но, вона всередині майже порожня, а зовні он-о яка пухка,— розумієте, про що я?

- Спостереження за літаками в бінокль,— почав перелічувати чиновник, беручись за телефон.— Незрозумілі записи в зошиті. Спроба провезти контрабандою булку з мармеладом... Доведеться щодо цього все як слід з'ясувати.
- Він либонь ведмідь-контрабандист,— радісно підхопив носій.— А контрабанда у нього в хутрі захована. І взагалі, якщо хочете знати правду, то це напевно ніякий не мармелад.
- Доведеться віддати цю гидоту на експертизу,— констатував чиновник, вішаючи слухавку.

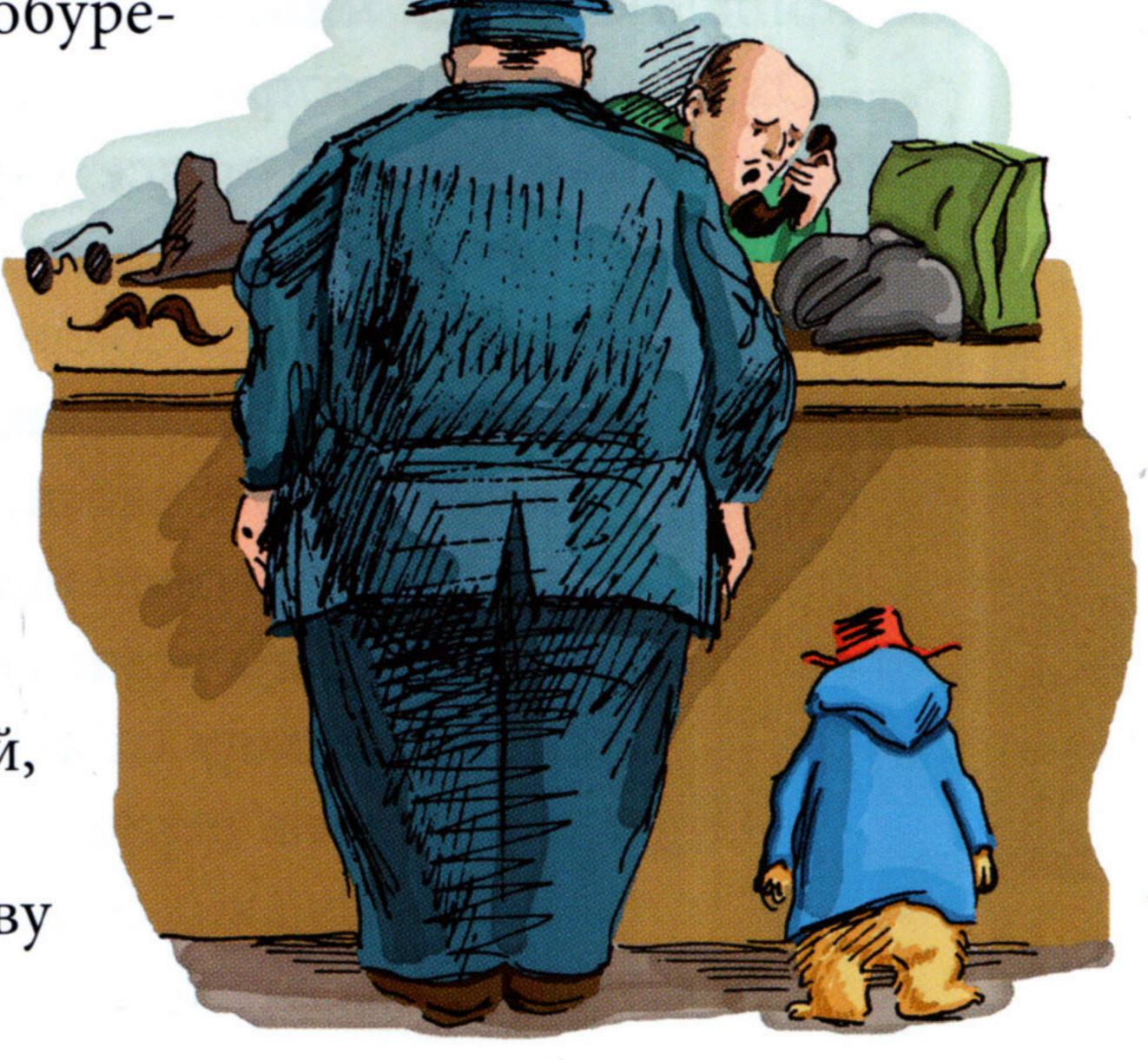
Падінгтонові здалося, що він не розчув.

— Яка ж це гидота? — вигукнув він обуре-

но.— Це мій найулюбленіший мармелад!

I Падінгтон кинув на чиновника кілька дуже суворих поглядів. Той заходився нервово поправляти комірець і заспокоївся, тільки коли двері за його спиною відчинилися і увійшов інший чиновник, ще більш суворий і поважний.

- Ось цей,— сказав перший чиновник, указуючи на Падінгтона.— Цей, маленький, волохатий, у капелюсі.
- Із паперами у нього негаразд,— знову втрутився носій.

- Із паперами? ошелешено перепитав Падінгтон.— Ні, папери у мене всі на місці. Ось мапа, ось маршрут...
- Він має на увазі твої документи, ведмедю,— пояснила місіс Браун, кинувши на носія сердитий погляд.
 - Послухайте, адже...— почав було містер Браун.
- Перепрошую, сер,— спинив його поважний чиновник,— на жаль, я змушений попросити вас не втручатися, поки ми не закінчимо допитувати цього... е-е... джентльмена.

Він рішуче відтіснив Браунів убік, підняв перегородку у стійці, щоб ведмедик міг пройти, і попрямував до дверей свого кабінету.

Падінгтон підхопив паперовий пакунок і валізу і з похнюпленим виглядом поплентався за чиновником.

— Ох,— зітхнув він наостанок, гірко озирнувшись через плече.— Сподіваюсь, із моїми паперами все гаразд.

— Бідний Падінгтон,— поспівчував Джонатан, коли за ведмежам зачинилися двері.

— Він іноді справді має доволі підозрілий вигляд,— зітхнула Джуді.— Особливо якщо бачиш його вперше...

Місіс Бьорд войовничо змахнула парасолькою.

- Якщо вони скривдять нашого ведмедика, їм доведеться мати справу зі мною,— пообіцяла вона.— І ось побачите, я тут усе переверну догори дном!
- Тільки б вони не знайшли його потаємну кишеньку у валізі,— зауважила Джуді.— Оце вже точно буде дуже підозріло!

- Не знайдуть,— заспокоїв її Джонатан.— Туди ще жодна людина ніколи не заглядала. Гарна кишенька, що й казати.
- Це ти у всьому винен, Генрі,— напустилася місіс Браун на чоловіка.— Це ти придумав поїхати за кордон.
- Отакої! обурився містер Браун.— Щось ви досі не дуже заперечували!

Минав час, але Падінгтон усе не з'являвся, і навіть містерові Брауну поступово почав уриватися терпець.

- Ви ж не думаєте...— місіс Браун зважилася висловити вголос те, що було у всіх на думці.— Ви ж не думаєте, що вони відправлять його назад у Перу?
- Нехай тільки спробують! крізь зуби промовила місіс Бьорд, пронизуючи поглядом зачинені двері.— Нехай тільки спробують!

Однак коли двері нарешті відчинилися і старший чиновник запросив їх увійти, Брауни, відверто кажучи, були готові до найгіршого.

- Ну от,— промовив містер Браун, улаштовуючись зручніше і пристібаючи ремінь безпеки,— усе добре, що добре закінчується. Але, чесно кажучи, півгодини тому я був майже впевнений, що ми так нікуди і не полетимо. Хто б міг подумати, що у Падінгтона виявиться паспорт!
- Він лежав у мене у валізі, у потаємній кишеньці, містере Браун,— пояснив ведмедик.— Так само, як і решта важливих документів.
- Чесно кажучи,— зауважила місіс Бьорд,— я не думала, що тітка Люсі могла відпустити Падінгтона в таку далеку дорогу без паспорта. Судячи з того,

що я про неї знаю, вона дуже мудра і передбачлива ведмедиця, і ніяк не могла випустити з уваги таку важливу річ.— Хай там як,— додала вона,— але, погодьтеся, все-таки приємно чути, що з паперами у нашого ведмедя все гаразд.

- Одного я не можу зрозуміти, Падінгтоне,— втрутився містер Браун,— чому ти одразу не сказав, що маєш паспорт? Тоді не було б усієї цієї колотнечі.
 - Падінгтон кинув на нього ображений погляд.
- Так мене ж ніхто не питав, містере Браун,— пояснив він.— Усі казали про якісь папери, а хіба паспорт це папір?

Містер Браун кашлянув, а всі інші перезирнулися. Але тут, на щастя, голосно заревли двигуни і літак побіг по злітній смузі, тож неприємна розмова обірвалася сама собою.

— Ну от, усі пригоди позаду, і тепер на нас чекає приємний відпочинок,— сказала місіс Бьорд за кілька хвилин, коли літак набрав висоту і пасажири почали відстібати ремені.

I на це Брауни, дивлячись в ілюмінатори на море, яке блищало далеко внизу, дружно відгукнулися:

- Правильно! Правильно!

Промовчав лише Падінгтон, який із головою занурився у свій «моршрут». Він саме виявив, що через плутанину в аеропорту вони забули пообідати. Утішало тільки те, що наступним пунктом у його плані значилося:

ПРИБУТТЯ ДО ФРАНЦІЇ — ПЕРЕКУСКА

— Чудово,— схвалив містер Браун, коли Падінгтон показав йому свій зошит.— Ніщо так не збуджує апетит, як проблеми з ведмежими паперами!

Глава четверта ПАДІНГТОН РЯТУЄ СТАНОВНЩЕ

- Хто б міг подумати,— промовила місіс Браун, кинувши на чоловіка незадоволений погляд,— що ми так швидко зможемо заблукати? Ми ж пробули у Франції всього лише кілька годин!
- А ти впевнений, що не знаєш, де ми, Падінгтоне? вкотре спитався містер Браун.

Ведмедик сумно похитав головою.

— Ми, напевно, випадково не туди завернули,— припустив він.

Брауни понуро перезирнулися. Розпочався їхній перший день у Франції дуже весело і приємно. Навколо було стільки всього нового й цікавого,

що час летів, як на крилах, особливо для Падінгтона, адже йому треба було встигати стежити за маршрутом — а для цього доводилося водити лапою по мапі, не забуваючи записувати всі враження у щоденник.

Поки дорога бігла узбережжям, їм раз у раз траплялися маленькі міста, і Падінгтон на все око дивився на машини, що безперервним потоком мчали по неправильному боці вулиці, і на людей, які сиділи за столиками, що стояли просто на тротуарі перед входом до кав'ярень.

А між містами на довгі милі тяглися поля та переліски, і дорога, пряма як стріла, була обсаджена тополями. Час від часу на шляху траплялися маленькі села, де вулицями діловито простували чоловіки в синіх комбінезонах і кудись поспішали жінки з довгими батонами в руках.

Ну, а найбільш чудовим було те, що час від часу, коли машина робила черговий поворот, удалині раптом спалахувала на мить блакитна гладь моря і було чути приглушений шурхіт хвиль, що розбивалися об берег.

Утім, коли вони в'їхали до Бретані, місцевість стала набагато біднішою, а головне, справи відразу погіршилися.

Почалося все з того, що широка асфальтована дорога раптом перетворилася на вузький путівець, усипаний битим каменем. Згодом від путівця залишилися лише дві непримітні колії.

Нарешті, посеред якогось пустиря зникли також і вони, а на довершення у автомобіля луснуло заднє колесо.

Падінгтон, як відповідальний за маршрут, неабияк засмутився і спантеличено втупився в мапу. Решта мандрівників понуро скупчилися навколо.

- Як називалося останнє село, яке ми проїжджали, Падінгтоне? допитувався містер Браун.— Саме там ми, напевно, збилися з дороги.
- Здається, Гравільйон,— пригадав ведмедик.— Тільки його чомусь немає на жодній мапі.
- Гравільйон...— замислено повторив містер Браун.— Цікаво... Здається, я теж бачив такий напис. То на мапі його точно нема?

Він нахилився і втупився у мапу, а Падінгтон розгублено став розглядати кухонний рушник.

- Оце так! раптом вигукнув Джонатан, закриваючи путівник.— Тепер зрозуміло, чому цього Гравільйона немає на мапі. Це ніяке не село, а дорожній знак, що означає «Обережно, щебінь!».
 - Що?! обурено вигукнув Падінгтон.— Обережно, щебінь?
- Ось чому там усюди каміння валялося! здогадалася Джуді.— Вони, напевно, просто ремонтують дорогу!

Місіс Бьорд обурено пирхнула.

— Гравільйон! Отакої! — пробурчала вона.— І як, скажіть будь ласка, бідному ведмедеві не заплутатися! Ми ще легко відбулися, могли зовсім у море звалитися!

Місіс Бьорд ніяк не могла второпати, чому ці недолугі іноземці не говорять і не пишуть простою і зрозумілою англійською мовою.

— Отже,— підбив підсумок містер Браун,— куди ми потрапили, ми так і не з'ясували, зате точно знаємо, куди ми не потрапили.

Він подивився на купу речей у багажнику, під якими лежало запасне колесо.

— Машину все одно доведеться розвантажувати,— підсумував він,— тому я пропоную використати час із користю і, поки я займатимуся ремонтом, улаштувати пікнік!

Місіс Браун і місіс Бьорд, які вже передчували довгоочікуваний відпочинок і гарний обід у затишному готелі, не дуже зраділи цій пропозиції, зате Джонатан, Джуді і Падінгтон дружно заплескали в долоні, причому Падінгтон — голосніше за всіх. Він любив пікніки, але останнім часом їх чомусь дуже рідко улаштовували.

— Добре, що я здогадалася захопити їжу,— сказала місіс Бьорд, відкриваючи свій саквояж і витягуючи з нього банки і мішечки, слідом за якими з'явилися буханець хліба, ножі та виделки.— Я немов відчувала, що все це може нам знадобитися.

— У мене пропозиція,— сказав містер Браун,— давайте-но влаштуємо конкурс: той, хто приготує найсмачнішу страву, отримає приз.

Містер Браун дуже полюбляв улаштовувати всілякі конкурси та змагання. Вони, на його думку, були заняттям безневинним і успішно відволікали від чогось гіршого.

- Ура! одразу підтримав його Джонатан.— Тоді давайте розпалимо багаття!
- Я можу піти набрати хмизу,— зголосився Падінгтон, махнувши лапою вбік лісу на вершині найближчого пагорба.— Ведмеді добре вміють збирати хмиз.

I, підхопивши свою валізу, він діловито попрямував геть.

— Тільки не заходь далеко! — гукнула йому навздогін місіс Браун.— Не ставало, щоб ти загубився!

Але Падінгтон цього вже не розчув. Він щиро вважав себе винним у тому, що вони заблукали, і хотів хоч почасти загладити провину, набравши більше хмизу. Тож, не гаючи часу, він почав підійматися на пагорб.

Утім, озирнувшись, принюхавшись і відчувши під ногами пружний зелений дерен, Падінгтон подумав, що хоч вони й заблукали, проте заблукали на рідкість удало.

Взяти хоча б те, що здалеку долинав якийсь дуже смачний і затишний запах, який Падінгтонові страшенно сподобався. Це був цікавий запах — ані в Англії, ані тим паче в Перу ніколи так не пахло. Запах складався з аромату кави, свіжого хліба і ще чогось такого, що ведмедик не міг визначити, а найзагадковішим було те, що з кожною хвилиною запах робився все сильнішим і сильнішим.

Але звідки він долинав, Падінгтон зрозумів, тільки коли дістався до вершини пагорба і зумів як слід роззирнутися. Перед очима в нього постало таке видовище, що довелося кілька разів їх протерти, аби переконатися, що це не сон.

З іншого боку пагорба, майже біля самого його підніжжя, тісною купкою юрмилися крихітні будиночки, зовсім такі самі, як у рекламних брошурах містера Брауна, а за будиночками було видно пляж і бухточку з безліччю човнів біля причалу.

Від бухти вгору берегом бігла вузенька вулиця; вона вела до площі, на якій повсюди були розкидані строкаті ятки з фруктами і овочами.

Падінгтон щосили замахав лапами і кілька разів голосно покликав Браунів, але ті були занадто далеко і нічого не почули. Зітхнувши, Падінгтон витягнув свій бінокль і присів, щоб як слід обміркувати становище.

Коли він приставив бінокля до очей, на його мордочці з'явився дуже задумливий вираз, а за кілька хвилин, коли він підвівся, щоб рушити далі, до задуми додався ще й яскравий блиск в очах. По-перше, історія взагалі виходила досить дивною і в ній треба було терміново розібратися, а по-друге, у ведмедя народилася нова ідея, і чим далі, тим сильніше йому хотілося перевірити, що ж із неї вийде.

I ось Падінгтон спустився з пагорба та попрямував до площі, із цікавістю роззираючись довкола. Він узагалі-то любив нові місця, а це місце мало на диво привабливий вигляд.

Праворуч від нього стояв затишний на вигляд готель із терасою і написом «Готель дю Сантр». З іншого боку площі розташувалися пошта, м'ясна лавка, кілька маленьких кав'ярень і продуктова крамниця.

А головне, біля самого готелю Падінгтон виявив булочну! До булочних він плекав особливу любов, а ця ж виявилася ще й абсолютно незвичайною — яких тільки хлібців, булочок, рогаликів і батонів там не було: довгі, короткі, пухкі, пласкі — у Падінгтона навіть голова пішла обертом, коли він спробував їх перелічити.

Заглянувши на всяк випадок у розмовник містера Грубера, ведмедик попрямував площею до вітрини, яка привернула його увагу. Він уже не раз помічав, що булочники з більшим розумінням, аніж решта продавців, ставляться до ведмежих проблем — містер Грубер стверджував, що

це через спільну пристрасть до булок і батонів,— утім, хай там як, але Падінгтон вирішив, що тільки булочник, і ніхто інший, зможе дати йому відповідну пораду щодо сюрпризу, яким він збирався порадувати Браунів.

Хоч як дивно, але невдовзі ведмідь уже знову був разом із Браунами, повернувшись зі свого походу без особливих пригод, але з дуже загадковим виразом обличчя.

— Щось наш ведмедик ні з того ні з сього напустив на себе таємничість,— зауважив містер Браун деякий час потому.

— Якщо хочете знати мою думку, то я вважаю, що він знову щось замислив,— похмуро озвалася місіс Бьорд.— Надто вже довго він ходив по хмиз, а повернувся, підозріло схожий на ведмедя-бешкетника.

Обід на свіжому повітрі був у самому розпалі, аж раптом сталася коротка пауза, і Падінгтон оголосив, що готуватиме свою конкурсну страву. Джонатан і Джуді вже зварили в похідному казанку суп, а місіс Бьорд пригостила всю компанію чудовим салатом, приготованим за її власним рецептом. Настала черга ведмедика, але він щось надто вже довго вовтузився біля багаття, і Брауни потроху почали нудьгувати. Нарешті, коли терпець їм почав уриватися, Падінгтон оголосив, що це дуже секретна страва, тому доведеться повернутися спиною до багаття і дати чесне слово не підглядати.

За спинами ще тривалий час лунав якийсь брязкіт, звуки біганини, а також доволі голосне сопіння, але, слід визнати, пахло від багаття досить заманливо, тож у всіх навіть слинка потекла, а цікавість розігралася ще дужче.

Місіс Браун не витримала і таки підгледіла краєчком ока. Падінгтон стояв, зігнувшись над казанком. В одній лапі у нього була куховарська книга, а в іншій — паличка, якою він обережно помішував свою страву, щоразу опускаючи в казанок ніс і принюхуючись.

— Тільки б він собі шерсть не підсмалив,— захвилювалася місіс Браун.— Він так і тицяється мордочкою в багаття.

— Смаленою шерстю поки не пахне,— заспокоїв її містер Браун.— Навпаки, я б сказав, пахне досить апетитно. Що б це могло бути?

- Напевно, у себе у валізі щось знайшов,— припустила місіс Бьорд. Містер Браун помітно зажурився.
 - У себе у валізі? повторив він із кислим виглядом.
 - Більше ніби нізвідки,— озвалася місіс Бьорд.— Я йому ніяких продуктів не давала, та й побіля крамниць ми, здається, не зупинялися.

— Напевно, який-небудь делікатес із мармеладом,— висловив припущення Джонатан.— Падінгтон в усі страви кладе мармелад.

Утім, більш ніяких здогадок висловити вони не встигли, тому що Падінгтон нарешті розігнувся і сповістив, що все готово і можна повертатися.

Усі оточили загадковий казанок, а місіс Браун прискіпливо оглянула ведмедика. Його мордочка була забризкана жиром і вимащена у чомусь білому, дуже схожому на борошно, але загалом усе виглядало ніби цілком пристойно.

Брауни вишикувалися в чергу — кожен зі своєю тарілкою, а Падінгтон, набравши страшенно поважного вигляду, заходився накладати всім величезні порції.

— Це справжня французька страва,— пояснив він.— Я знайшов рецепт у книжці містера Грубера.

Коли Брауни проковтнули по першій ложці і схвально заревли, ведмедик просто засяяв від задоволення. Йому, звичайно, доводилося час від часу мати справу з кухонною плитою, але на вогнищі він готував уперше — та ще й таку складну штуку, як справжня французька страва,— і хоча він у точності слідував рецепту з книжки, все одно було страшнувато. А раптом щось вийде не так! Розсмакувавши страву, Брауни одне за одним почали вітати його з успіхом, і навіть сама місіс Бьорд не поскупилася на похвалу.

— Я, щоправда, не дуже зрозуміла, що це таке,— зізналася вона,— але навіть мені краще не приготувати!

В устах місіс Бьорд це була дійсно висока похвала.

— Смакота! — підхопив містер Браун.— Таке наваристе м'ясо, ще й приготовано як слід. Мушу зізнатися,— додав він, простягаючи тарілку

за другою порцією,— я, мабуть, ніколи ще не куштував нічого смачнішого. Язика можна проковтнути! — додав він, витираючи тарілку хлібною м'якушкою і не без надії поглядаючи на казанок.— А як ця штука називається, Падінгтоне?

- Здається, еска... еска... щось таке, містере Браун,— відповіло ведмежа, гортаючи свою куховарську книгу.— Ага, знайшов! Ескарготи!
- Ескарготи? задумливо повторив містер Браун, розгладжуючи пальцем вуса,— так-так... чудово. Коли повернемося додому, Мері, треба буде обов'язково купити цих...

Тут він глянув на дружину і миттю замовк. Обличчя у місіс Браун стало якогось дивного зеленуватого кольору.

- Що з тобою? стривожено запитав містер Браун.— Тобі недобре?
- Генрі! простогнала місіс Браун.— Невже ти не знаєш, що таке ескарготи?
- Е-е... взагалі-то ні,— зізнався містер Браун.— Я щось таке чув, але точно не пригадую. А що це таке?
 - Це равлики, відповіла місіс Браун.
- Що?! аж підскочив містер Браун.— Равлики? Як ти сказала равлики?
 - Фу, гидота! скривився Джонатан. Равлики!
- Та звідки ж ти їх узяв, Падінгтоне? спитався містер Браун, і було видно, що всіх так само цікавить відповідь на це запитання.
- Нічого страшного, вони не дуже дорого коштували,— поквапився заспокоїти його ведмідь, не зовсім правильно зрозумівши, чому всі так

розхвилювалися.— Дядечко в крамниці продав їх мені дуже дешево, тому що мушлі були тріснуті. Тому вийшло майже задарма.

На превеликий подив Падінгтона, після цих слів стогони тільки посилилися, і Брауни, остаточно зіпсувавши йому настрій, заходилися качатися по траві, хапаючись за животи.

- Мені погано, допоможіть! волав містер Браун.— Я напевно отруївся! У мене вже в голові щось стукає!
 - Як ти сказав: дядечко в крамниці? раптом перепитала місіс Бьорд.
- Отож бо й воно,— стрепенувся містер Браун, сідаючи.— У якій ще крамниці?

Падінгтон відповів не відразу. Він розраховував приберегти розповідь про чарівне село на закуску, щоб здивувати Браунів ще дужче, і йому зовсім не хотілося просто зараз розкривати свою таємницю. Утім, не встиг він розтулити рота, як місіс Бьорд раптом відчайдушно замахала парасолькою вбік пагорба.

- Ой, леле! вигукнула вона. А там що відбувається?
- Сили небесні! Тепер зрозуміло, чому у мене стукало в голові,— підхопив містер Браун, у свою чергу спрямувавши погляд на вершину пагорба, на якому з'явився велетенський трактор, за яким вервечкою тяглися люди.— Схоже, якась процесія...

Брауни як зачаровані спостерігали за цим видовищем, а тим часом процесія наближалася, наближалася і нарешті наблизилася впритул. Ватажок, добродушний кругловидий товстун у білому фартусі і високому кухарському ковпаку, церемонно вклонився Падінгтонові.

- А, месьє Ведмідь! вигукнув він, розпливаючись у широкій посмішці і простягаючи руку.— Ось ми й зустрілися знову!
- Здрастуйте, містере Дюпон,— озвався Падінгтон, похапцем витираючи вимащену соусом лапу, перш ніж простягнути її товстунові.
- Чи не міг би хтось мене вщипнути? попросив містер Браун, звертаючись до свого сімейства. Я, здається, сплю...
- Ласкаво просимо до Сан-Кастилю! продовжував месьє Дюпон, підходячи ближче. Будь ласка, покажіть нам ваш диліжанс, у якого відвалилося колесо. Месьє Ведмідь докладно розповів нам про ваше нещастя, і ми з усією душею хочемо вам допомогти.
 - Диліжанс? спантеличено повторив містер Браун.— Який диліжанс? Падінгтон зітхнув.
- Напевно, у мене фрази випадково переплуталися, містере Браун,— пояснив він.— Там нічого не було про автомобілі, в яких лопнули шини, тому я вирішив спробувати фразу із глави про карети...

Справді, пояснити, що сталося, було доволі складно, а головне, Падінгтон навіть не знав, із чого почати.

- Я ось що думаю,— сказав містер Браун, звертаючись до месьє Дюпона, як з'ясувалося, сільського булочника,— краще нам усім присісти. Чомусь мені здається, що швидко ми з цією справою не впораємося.
- Ви знаєте,— сказав містер Браун уже пізніше, коли перед сном вони пили чай, сидячи біля дверей готелю у селі, яке нарешті показав їм ведмедик,— одне я про Падінгтона можу сказати абсолютно точно: хоч іноді

він примудряється ускочити в якусь халепу, але закінчується все чомусь щасливо.

- Ведмеді завжди падають на всі чотири лапи,— похмуро мовила місіс Бьорд.— Я вже не раз це говорила, і готова повторити знову.
- А я пропоную залишитися саме тут! мовив містер Браун. Правда, в нашому маршруті цього села не було, але навряд чи ми знайдемо деінде таке саме чудове місце.
 - Це вже точно! озвалася місіс Бьорд.

Після метушливого дня вечір здавався особливо тихим і спокійним. У чистому небі яскраво сяяли зірки, із сусідньої кав'ярні долинала весела музика, а в кінці вулиці, що вела до пристані, мерехтіли вогники рибальських човнів у бухті.

Ніщо, крім музики, не порушувало вечірню тишу, хіба що поскрипування тупого пера та зрідка — задумливе зітхання, коли Падінгтон занурював лапу в банку з мармеладом.

Коли Брауни з'ясували, де саме Падінгтон придбав своїх равликів, животи в них одразу ж перестали боліти. Як запевнив месьє Дюпон, це дуже поважна крамниця, та ще й добре відома саме своїми равликами, тож після загального голосування ведмежаті було одностайно присуджено приз за найсмачнішу страву.

Добре поміркувавши і доволі довго простовбичивши біля вітрини, Падінгтон вирішив на виграні

гроші придбати поштові марки і дві листівки із краєвидами: одну для тітки Люсі, а другу — для містера Грубера.

Він наглянув дві здоровенні листівки — таких великих він ще ніколи не бачив. На кожній було по одинадцять маленьких світлин із краєвидами села та його околиць і купа вільного місця, щоб писати. Була тут також світлина булочної месьє Дюпона, і, придивившись пильніше, Падінгтон навіть зумів розрізнити булочки у вітрині. Він не сумнівався, що містера Грубера це дуже зацікавить.

Була там навіть світлина готелю, на якій він акуратно позначив хрестиком одне з віконець і приписав збоку: МОЯ КІМНАТА.

Ретельно розглянувши листівку, Падінгтон вирішив, що недаремно витратив стільки грошей. Ото вже здивується тітка Люсі, коли отримає листівку — подумати тільки! — із самої Франції!

Та й узагалі, у цей один-єдиний день устигло трапитися стільки пригод, що Падінгтон не міг навіть до пуття їх пригадати— не кажучи вже про те, щоб описати їх словами, нехай навіть на дуже великій листівці.

Глава п'ята ПАДІНГТОН І «ПАРДОН»

Отже, сталося так, що Брауни залишилися у гостинному селі, і через кілька днів їм уже здавалося, що вони прожили в ньому усе своє життя. Новина про те, що в готелі зупинився юний джентльмен-ведмідь із Англії, швидко облетіла околиці, і незабаром усі перехожі вже привітно кивали йому на вулиці, особливо вранці, коли він оббігав крамниці перед тим, як вирушити на пляж.

Майже щоранку Падінгтон навідувався до свого нового друга месьє Дюпона. Той дуже добре говорив англійською, і вони частенько гомоніли про булочки і тістечка. Месьє Дюпон не тільки показав ведмежаткові всі свої каструлі, сковорідки і духовки, але й пообіцяв щоранку пекти спеціальні англійські булочки на сніданок.

— Зрештою,— зауважив він,— далеко не кожного дня у Сан-Кастилі гостюють ведмеді!

I ось у вітрині з'явилося велике оголошення, що відтепер у продажу завжди будуть особливі булочки, спечені за рецептом ведмедя-англійця, визнаного фахівця в булочній справі.

Стільки навколо було нового й цікавого, що Падінгтону кілька вечорів поспіль довелося допізна посидіти в ліжечку, роблячи довгі записи в щоденнику, поки нічого не забулося.

Якось уранці він прокинувся раніше звичайного, розбуджений галасом попід вікнами готелю. Падінгтон виглянув назовні і страшенно здивувався, бо за ніч село змінилося до невпізнання.

На вулицях навіть у звичайні дні було досить людно — всі поспішали у своїх справах,— але сьогодні перехожих виявилося навіть більше, аніж завжди. Та й одягнені всі вони були якось по-особливому: замість звичних синіх комбінезонів і червоних светрів рибалки вбралися в парадні костюми, а їхні дружини та доньки красувалися у сукнях, розшитих туго накрохмаленим білим мереживом, та ще й у високих мереживних капелюшках.

Майже всі ятки з фруктами і овочами кудись зникли, і на їх місці з'явилися смугасті навіси, а під ними — розцяцьковані кольоровими прапорцями візки, на яких вишикувалися шеренги коробок із ласощами і батареї воскових свічок.

Падінгтон одразу зрозумів, що відбувається щось незвичайне, і, нашвидку вмившись, поквапився надвір, щоб дізнатися, у чому там справа.

Мадам Пене, власниця готелю, як завжди, сиділа за стійкою у вестибюлі і коли Падінгтон вбіг, гортаючи на ходу свій розмовник і намагаючись розпитати, що ж там таке відбувається, зиркнула на нього із деяким побоюванням. Англійською мадам Пене спілкувалася не набагато краще, ніж Падінгтон французькою, і їм рідко вдавалося порозумітися.

— Це...— почала було вона у відповідь,— як по-вашому?.. Е-е... пардон...

— Та ні, нічого,— ввічливо сказав Падінгтон.— Я просто хотів усе ж таки дізнатися, що там відбувається. Схоже, щось дуже цікаве.

Мадам Пене кивнула.

— Так-так,— сказала вона.— Це... як по-вашому?..

Пардон.

Падінгтон кинув на мадам Пене суворий погляд і почав задкувати до дверей. Хоча він був увічливим ведмедем, йому вже, чесно кажучи, набридло кожну хвилину знімати капелюха і казати «пардон». Тим паче, було абсолютно ясно, що тут він навряд чи чогось доб'ється, тому ведмедик притьмом вискочив надвір і поквапився на інший бік площі — довідатися про все у месьє Дюпона.

Однак у булочній на нього чекало ще більш приголомшливе відкриття: замість звичного білого фартуха і кухарського ковпака месьє Дюпон вбрався у дженджикувату синю форму, розшиту золотими галунами.

Помітивши Падінгтонове здивування, месьє Дюпон розсміявся.

— Це все через те, що сьогодні «пардон», месьє Ведмідь,— пояснив він.

І він заходився розповідати, що у Франції «пардоном» називаються спеціальні святкові дні і що в Бретані особливо багато всіляких «пардонів». Рибалки мають свій «пардон», і селяни, і навіть птахи, не кажучи вже про коней і корів.

— Уранці завжди буває святкова хода,— вів далі месьє Дюпон,— потім усі рушають до церкви, а потім починаються веселощі! Цього року,— продовжував він,— у нашому селі влаштовують ярмарок і навіть феєрверк. А крім того, відбудеться парад сільського оркестру.

Тут месьє Дюпон випростався, випнув груди і з гордістю додав:

- Ось чому я сьогодні в парадній формі, месьє Ведмідь. Я - диригент оркестру!

Падінгтон був неабияк схвильований цими новинами, і, подякувавши месьє Дюпону за роз'яснення, не гаючи часу, помчав до готелю, щоб скоріше розповісти про все іншим.

Зазвичай Брауни всі дні проводили на пляжі, проте розповідь Падінгтона миттю змінила їхні плани. Швидко поснідавши, вони разом з усіма мешканцями села рушили до церкви, а після обіду, оскільки більшість висловилася «за», вирушили на галявину за селом, де вирував ярмарок.

Роззирнувшись довкола, Падінгтон застиг у подиві, заворожений видовищем, яке постало перед його очима. Річ у тім, що він уперше потрапив на справжній ярмарок, і той уразив його до глибини душі.

Високо в небо злітали гойдалки-човники. Усюди крутилися яскраво розмальовані каруселі і виблискували всіма кольорами райдуги гірки, з яких скочувалася святкова публіка. Мчали по колу дерев'яні коні на каруселі, і пасажири, сміючись, припадали до їхніх вигнутих ший. Були тут і фокусник, і ляльковий театр, і багато чого цікавого. Усюди спалахували і блимали різнокольорові лампочки, а посередині дійства величезна шарманка грала веселу мелодію, випускаючи з труб клуби пари. Дивно, як на маленькій галявині вмістилося стільки всяких розваг! Їх було так багато, що Падінгтон навіть не знав, куди дивитися.

Для початку він досхочу накатався з гірки і нагойдався на гойдалках, а потім вирушив на карусель, із приємністю виявивши, що в дні «пардону» ведмеді молодше шістнадцяти років можуть кататися за півціни, тому Падінгтон проїхався не один, а відразу кілька разів.

І ось, коли він уже зліз із каруселі і дивився, як, у свою чергу, мчать по колу містер Браун, Джонатан і Джуді, йому раптом трапився на очі дуже цікавий смугастий намет, що стояв трохи віддалік від решти атракціонів. Зовні було приколото кілька оголошень, здебільшого незрозумілими мовами, але одне виявилося англійською, і його Падінгтон швиденько помітив і прочитав від початку до кінця. Там було таке:

МАДАМ ЗАЗА

Пророчиця міжнародного класу Ворожіння по руці і по кулі

ТОЧНІСТЬ ГАРАНТУЄТЬСЯ

А внизу під оголошенням був приклеєний маленький ярличок із червоним написом: «Говорю англійською».

Місіс Браун помітила, як Падінгтон підняв завісу й заглянув усередину намету.

— Там написано — ворожіння по руці,— застерегла вона.— Будь обережний, ворожіння по лапі може коштувати дуже дорого!

Місіс Браун зовсім не приваблювало, щоб Падінгтонові передбачали його майбутнє — все одно пригод і халеп не уникнути, то навіщо ж знати про них заздалегідь. Однак відрадити ведмедя вона не встигла — він уже зник у наметі. Падінгтон ніколи раніше не чув, щоб комусь ворожили по лапі, і йому кортіло спробувати.

Після яскравого денного світла в наметі було дуже темно, і ведмедик став навпомацки пробиратися вперед і, лише як слід покліпавши, зумів розрізнити у темряві розпливчасту фігуру, яка сиділа за столиком, укритим оксамитовою скатертиною.

Повіки мадам Заза були опущені, і вона голосно сопіла. Почекавши трохи, Падінгтон не витримав, штурхнув її в бік, а потім чемно підняв капелюха.

- Пробачте, будь ласка,— почав він,— я прийшов, щоб мені поворожили по лапі.— Мадам Заза так і підскочила.
 - Коман! вигукнула вона хрипким голосом.
 - Обман? спантеличено перепитав ведмідь.

Йому від самого початку було ясно, що ворожити по лапі, захованій у кишеню, неможливо, і навіть ворожка це підтвердила, тому треба, мабуть, не лише витягти одну лапу з кишені, але також показати їй одразу дві. Щоб мадам Заза було легше їх роздивитися, ведмідь почав дертися на стіл, пояснюючи по дорозі, навіщо, власне, прийшов.

- Обережніше, не розбий кулю! заверещала мадам Заза, миттєво перейшовши на англійську, коли стіл загрозливо захитався. Кулі знаєш які дорогі! Я спочатку не зрозуміла, що ти іноземець, продовжувала вона, а то б відразу стала говорити з тобою англійською.
- Іноземець?! обурено вигукнув Падінгтон.— Ніякий я не іноземець! Я живу в Англії!
- В іншій країні ти все одно іноземець,— відрізала мадам Заза.— І «коман» зовсім не означає, що можна залазити з лапами на мій стіл!

Падінгтон зітхнув і спустився на підлогу. Французька мова подобалася йому все менше і менше. Чомусь усі слова в ній означали не те що треба.

- І взагалі, ведмедям я зазвичай не ворожу,— попередила мадам Заза.— Але якщо вже ти мандрівник у чужому краю... Позолоти ручку, а я вже постараюся як зможу.
 - А що означає «позолоти ручку»? не зрозумів ведмідь.
- Це означає поклади в неї грошики, а то я нічого не побачу,— лукаво відгукнулася мадам Заза.

Падінгтон розкрив валізу, витяг дрібну монетку, затиснув її в кулачок і простягнув лапу мадам Заза. Виявилося, що ворожіння по лапі коштує зовсім не так уже й дорого!

Проте мадам Заза кинула на нього незадоволений погляд.

— Я мала на увазі в мою руку поклади, а не в свою! — вигукнула вона.

Падінгтон кинув на ворожку надзвичайно суворий погляд, але робити нічого — довелося розтиснути кулачок і віддати монетку.

— Узагалі-то я іноземні гроші не беру,— заявила мадам Заза, пробуючи монету на зуб — чи не фальшива.— Але нехай уже буде... Давай-но свою лапу. Подивимося спочатку, що кажуть лінії.

Падінгтон простягнув ворожці лапу, і мадам Заза взяла її у свої руки. Зо хвилину вона недовірливо витріщалася, потім протерла очі й витягла з кишені лупу.

— у тебе дуже довга лінія життя,— сказала вона.— Навіть для ведмедя. Ще й товста — я таких ще ніколи не бачила. І тягнеться мало не по всій лапі.

Падінгтон і собі подивився на свою лапу з чималим інтересом.

- Та ні, це не лінія життя,— здогадався він.— Це апельсинова скоринка з мармеладу.
 - Апельсинова скоринка з мармеладу? сторопіла мадам Заза.
- Еге ж,— підтвердив Падінгтон.— Вона прилипла за сніданком, а я лапи забув помити.

Мадам Заза торкнулася лоба тремтячою рукою. Їй здалося, що в наметі раптом стало надто задушливо.

— Ну, знаєщ,— сказала вона,— як же я можу ворожити по лапі, якщо вона в тебе уся в мармеладних скоринках? Боюся, доведеться тобі доплатити і спробувати ворожіння по кулі.

Падінгтон, кинувши на ворожку докірливий погляд, витягнув із валізи ще одну монетку. Він уже дуже пошкодував, що надумав дізнатися про своє майбутнє.

Мадам Заза вихопила у нього гроші і присунула до себе скляну кулю.

- Коли в тебе день народження? поцікавилась вона.
- У червні і в грудні,— відповів Падінгтон.
- у червні і в грудні? остаточно розгубилася мадам Заза.— Але день народження може бути лише один! Двох на рік не буває!
- у ведмедів буває,— стояв на своєму Падінгтон.— У ведмедів завжди по два дні народження на рік.

— Це дуже ускладнює справу,— сказала мадам Заза.— І вже, звичайно, ні за яку точність я не ручаюся.

Вона помахала руками в повітрі, а потім утупилася в кулю.

- Куля віщує, що на тебе чекає далека дорога,— почала мадам Заза дивним, загробним голосом.— І дуже скоро! вона глянула на ведмежа і додала з таємною надією: Можеш вирушати просто зараз.
- Далека дорога? щиро здивувався Падінгтон.— Але ж я щойно приїхав, і саме здалеку! Із самісінького Віндзорського Саду! А вона не говорить, куди саме ця дорога?

Мадам Заза знову зазирнула в кулю, і на обличчі в неї з'явився підступний вираз.

— Ні,— відповіла вона,— але хоч куди б ти не вирушив, там на тебе обов'язково чекатиме якась вибухова подія!

Насправді мадам Заза вчасно згадала про феєрверк, призначений на вечір, і зраділа, як спритно відповіла на Падінгтонове питання. Але тут вона ще раз зазирнула в кулю, і на її обличчі з'явився спантеличений вираз. Хукнувши на скло, вона протерла його кінчиком хустки.

- Такого зі мною ще ніколи не бувало! вигукнула вона.— Я бачу там ще одного ведмедя!
- Це не ще один,— заспокоїв ворожку Падінгтон, який стояв на валізі і заглядав їй через плече.— Це все той самий я. Але, крім себе, я нічого не бачу.

Мадам Заза квапливо накрила кулю хустиною.

- Це тому, що зображення щезло,— сказала вона.— Думаю, тобі доведеться ще раз позолотити мені ручку.
 - Ще? здивувався Падінгтон.— Але ж я вже позолотив!
- Ще,— упиралася мадам Заза.— Шести пенсів, знаєш, ненадовго вистачає.

Цього Падінгтон уже не виніс. Він позадкував від ворожки і кулею вискочив із намету, не чекаючи, коли з нього зажадають ще грошей.

Брауни стояли неподалік, розмовляючи з месьє Дюпоном, і, коли ведмідь, виринувши з намету, кинувся до них, зацікавлено глянули на бідолаху.

- Ну то як, ведмедику? спиталася місіс Браун.— Дізнався про своє майбутнє?
- Здається, ні, місіс Браун,— сумно відповів Падінгтон.— Там усе якось неправильно. Я, напевно, не ту ручку позолотив.

Месьє Дюпон співчутливо розвів руками.

— Ах, месьє Ведмідь! — вигукнув він.— Якби можна було уникнути бід і нещасть, попросту зазирнувши у скляну кулю, життя було б куди простішим! Тоді б я теж не відмовився дізнатися про своє майбутнє!

Здавалося, месьє Дюпон чимось дуже стурбований, він саме розповідав Браунам, які неприємності раптом звалилися на нього і на весь оркестр.

— Усього раз на рік,— почав він від самого початку, щоб Падінгтон теж міг послухати,— ми влаштовуємо парад сільського оркестру, і треба ж було, щоб саме сьогодні ударник, який має відбивати ритм на великому барабані, узяв та й захворів!

- Яке нещастя! поспівчувала місіс Браун.— Як, напевно, усі турбуватимуться!
 - Невже ніхто не може його замінити? спитав містер Браун. Месьє Дюпон сумно похитав головою.
- Та хіба зараз кого знайдеш, усі веселяться на ярмарку,— зітхнув він.— Та й прорепетирувати ми не встигнемо, часу замало...

Почувши це, ведмідь нашорошив вуха. До цього часу він продовжував стривожено зиркати на шатро мадам Заза.

- Може, я допоможу, месьє Дюпон? несміливо запропонував він, коли булочник закінчив свою сумну оповідь.
- I, здивувавши всіх остаточно, Падінгтон розповів про «передбачення» мадам Заза про те, що на нього чекає далека дорога і там буде якась вибухова подія.
 - Бух-бух, розумієте? пояснив ведмідь, імітуючи бумкання барабана. Коли він закінчив, месьє Дюпон задумливо потер підборіддя.
- Справді, дивний збіг,— сказав він.— Я б навіть сказав, екстраординарний!

Схоже, месьє Дюпон поставився до пропозиції ведмежатка дуже серйозно, і чим далі, тим привабливішою вона йому видавалася.

— Я ще жодного разу не чув, щоб в оркестрі грав ведмідь,— сказав він.— Уявляєте, як усі здивуються!

Брауни перезирнулися.

— Це дуже приємна пропозиція,— сказав містер Браун без особливої впевненості в голосі.— Але чи не надто ризикована?

- Та що ж це за оркестр,— вигукнув месьє Дюпон, трагічно змахнувши руками,— якщо в ньому немає барабанщика, який іде ззаду і відбиває ритм: бум! бум! бум!
 - А також бух-бух,— нагадав ведмідь.

Месьє Дюпон кивнув. Брауни примовкли. Заперечити їм було нічого.

- Ну, як знаєте,— знизав плечима містер Браун.— Ваш оркестр, вам і вирішувати.
- У такому випадку,— підсумував месьє Дюпон,— справу вирішено! Брауни стурбованими поглядами проводили Падінгтона і месьє Дюпона, які, не гаючи часу, вирушили репетирувати. Від думки, що Падінгтон гратиме в сільському оркестрі, у їхніх головах виникали такі безрадісні картини, що краще не казати.

Однак час минав, Брауни оговталися від несподіванки і з нетерпінням чекали на вечір. Коли нарешті зсутеніло і вони влаштувалися на балконі

готелю в очікуванні урочистої миті, навіть містер Браун змінив гнів на ласку і невтомно повторював, що видовище напевно буде грандіозне.

Вони чули, як десь далеко музиканти налаштовують свої інструменти, і час від часу до них долинало гучне «бум»! — це Падінгтон випробовував свій барабан.

— Тільки б він нічого не наплутав і не зіпсував усю справу,— хвилювалася місіс Браун.— Зі слухом у нього, взагалі-то, не дуже...

— Ну, якщо судити з гуркоту, який він зчинив сьогодні в готелі, хвилюватися особливо нема про що,— зауважила місіс Бьорд, відриваючись від свого плетива.

Раптово, після короткої паузи, музика гримнула на повну силу, і ось, під бадьорі звуки маршу та вітальні вигуки глядачів, що вже встигли занудитися, оркестр, очолюваний месьє Дюпоном, вступив на площу.

Сам месьє Дюпон, який рвучкими помахами підкидав у повітря і ловив на льоту свій жезл, виглядав дуже переконливо, але найгучніше «ура!» прогриміло на честь Падінгтона — коли його нарешті стало видно з-за величезного барабана. Новина про те, що юний англійський ведмідь останньої миті запропонував оркестру свою допомогу і врятував парад від провалу, швидко облетіла все село, і подивитися на цю дивину зібрався величезний натовп.

Зачувши оплески, Падінгтон страшенно зрадів і на знак подяки кілька разів помахав лапою, між ударами калаталом по барабану, а проходячи повз готель, послав спеціальний привіт Браунам.

— Треба визнати,— гордо промовила місіс Бьорд, коли оркестр зник із виду,— що хоча він іде у самому хвості, грає він краще, ніж усі інші, разом узяті!

- Я зробив кілька світлин! повідомив містер Браун, опускаючи фотоапарат.— Правда, вийшло сфотографувати лише ззаду...
- Нічого, тату, зараз буде тобі спереду,— заспокоїв його Джонатан.— Дивись, вони повертаються!

Містер Браун поспішно перезарядив фотоапарат, оскільки музика, справді, знову залунала голосніше. Завершивши першу мелодію кількома розкотистими трелями, оркестр розвернувся, заграв інший марш і рушив назад до площі.

- Щось Падінгтон тепер стукає набагато тихіше,— зауважила місіс Браун, коли вони знову розсілися по своїх місцях.— Щось сталося з калаталом чи що?
 - Або в нього лапи втомилися,— припустила Джуді.
- Ой, дивіться! аж підскочив Джонатан, коли музиканти знову вступили на площу.— Його там узагалі вже немає!
- Що? перепитав містер Браун, опускаючи фотоапарат.— Узагалі немає? Не може бути!

Брауни збентежено перехилилися через балконні перила, і навіть месьє Дюпон кілька разів здивовано озирнувся через плече, перш ніж зупинити оркестр посередині площі. Музика стихла, а ведмедик так і не з'явився.

Дивно,— промовив містер Браун, прикладаючи долоню до вуха,— але я досі чую якийсь стукіт.

Інші теж прислухалися. Звук, що насторожив містера Брауна, долинав звідкись із далекого кінця села. Він щодалі слабшав, і все ж таки, поза всякими сумнівами, це був гуркіт барабана.

- Отакої! Та, напевно, це наш Падінгтон! вигукнула Джуді.— Він, мабуть, просто пішов собі далі, коли весь оркестр повернув назад.
- Тоді треба його якомога скоріше зловити! стривожився містер Браун.— А то ще невідомо, куди він потупцяє!

Тут Брауни нарешті зрозуміли, що до чого, і не на жарт перелякалися. Утім, Падінгтон, напевно, сам не став би заперечувати, що справи кепські, якби помітив, у чому саме ці справи полягають. Але він поки ще нічого не помітив і продовжував у блаженному невіданні лупити калаталом по барабану.

Загалом, як міркував дорогою Падінгтон, день з усіма розвагами — ярмарком, ворожінням і репетицією оркестру — видався дуже вдалий. Однак, якщо казати чесно, ведмідь був уже по горло ситий музикою і не став би заперечувати, якби парад скоріше закінчився.

По-перше, барабан виявився надто вже великим і важким, а з короткими лапами було не так уже і просто встигати за рештою оркестрантів. Барабан висів у Падінгтона на животі, і під час репетиції вдавалося іноді ненадовго поставити його на валізу, але тепер, на марші, барабан задерся догори, і за ним анічогісінько не стало видно. Падінгтон навіть гадки не мав, де він є, у пальто йому було дуже жарко, а на довер-

шення всього капюшон упав на вуха, і він зовсім перестав чути інших музикантів.

Месьє Дюпон довго і красномовно втовкмачував Падінгтонові, який це важливий інструмент — великий барабан, і що навіть коли весь оркестр ненадовго змовкає, барабан має продовжувати відбивати ритм, інакше оркестранти не зможуть крокувати в ногу. Однак ведмежа ось уже хвилин зо п'ять не чуло жодного інструменту, крім барабана, і це почало йому набридати.

Отже, Падінгтон продовжував іти, барабан невблаганно важчав, а на довершення всього коліна в нього зовсім підкосилися, капюшон від цього сповз на очі, та там і залишився.

Падінгтон уже почав міркувати, чи не час кликати на допомогу, чи варто ще потерпіти, але тут усе вирішилося саме собою. Дорога, по якій він із такою наполегливістю крокував, раптово скінчилася, і на черговому кроці лапа провалилася в порожнечу.

Не встиг Падінгтон навіть до пуття здивуватися, як усе навколо перекинулося догори дриґом, і наступної миті, досі не збагнувши, що до чого, він уже лежав на спині, придавлений зверху якоюсь багатотонною вагою.

Якийсь час Падінгтон просто відсапувався, а потім боязко відкинув з очей капюшон і виглянув назовні. На його подив, ані месьє Дюпона, ані решти музикантів ніде не було видно. Натомість він побачив зовсім інше: місяць і зорі в небі над головою. А найжахливіше — коли він спробував підвестися, із цього нічого не вийшло, бо на животі в нього лежав барабан, і зрушити його не було ніякої можливості.

Падінгтон глибоко зітхнув і з приреченим виглядом улігся назад.

- Ох, леле,— вимовив він, звертаючись у нікуди.— Знову я вскочив у халепу!..
- Добре, що ти не перестав бити в барабан,— у голосі місіс Браун звучало явне полегшення.— А то б ми тебе до ранку не знайшли!

Усі вони зібралися у вестибюлі готелю, щоб послухати розповідь ведмедика про нещодавні пригоди і про те, як його врешті-решт урятували. Більше за всіх радів цьому порятунку месьє Дюпон, який почувався головним винуватцем Падінгтонових бід.

— Розумієте, я просто випадково зробив неправильний крок,— пояснював Падінгтон.— А потім я не міг підвестися, тому що зверху на мене влігся барабан.

Місіс Браун хотіла було запитати, чому ж він не спробував розв'язати ремінця, але з делікатності промовчала. І без того всі говорили хором, абсолютно не слухаючи одне одного, та ще у вестибюль набилася ціла юрба бажаючих привітати Падінгтона і месьє Дюпона з успіхом на параді.

А крім того, ведмідь, судячи з усього, був поглинутий якимись своїми думками, і, дивлячись збоку, можна було подумати, що він намагається вивернутися навиворіт.

- Усе гаразд, місіс Браун,— із готовністю пояснив він, помітивши її заклопотаність.— Я просто перевіряв, які в мене лінії на лапі.
- Сподіваюся, ти знайшов там щось цікаве,— пробурчала місіс Бьорд,— після такої халепи!

- Щоправда, я не зовсім усе зрозумів...— почав Падінгтон із таємною надією в голосі,— але схоже, там щось таке було про феєрверк!
- Та невже?..— похмуро перепитала місіс Бьорд, і тут знадвору пролунало голосне «бабах!». Перша ракета яскраво освітила вечірнє небо.— Чомусь мені здається, що один мій знайомий ведмідь занадто багато вигадує...

Але як виявилося, говорила вона ні до кого, бо Падінгтон уже вискочив надвір, а за ним слідом — Джонатан і Джуді, ну а наостанок ще й містер Браун і месьє Дюпон.

Падінгтон завжди любив феєрверки, і тепер, коли пригода з барабаном залишилася позаду, йому не терпілося помилуватися вогненною виставою. Судячи з того, який тріск і гуркіт стояв на площі, французи розумілися на різнокольорових вогнях, і Падінгтон не хотів утратити ані хвилини такого чудового видовища.

Глава шоста ПАДІНГТОН РИБАЛИТЬ

— А чи не сходити нам сьогодні порибалити? — запропонував якось за сніданком містер Браун.

Було б деяким перебільшенням сказати, що всі члени його сімейства поставилися до цієї пропозиції однаково. Місіс Браун і місіс Бьорд стривожено перезирнулися, Джонатан і Джуді загорлали від захоплення, а Падінгтон так зрадів, що мало не гепнувся зі стільця.

— І що ж ми будемо ловити? — обережно поцікавилась місіс Браун із таємною надією, що її чоловік запропонує щось більш безневинне і ближче до берега.

— Макрель,— без особливої впевненості відповів містер Браун.— Ну, або яких-небудь сардин.— Коротше кажучи, хто «за» — підведіть праву руку!

Результат голосування явно припав містерові Брауну до душі.

- Чотири «за», два «проти»,— підрахував він.
- Нічого подібного. Два «за», два «проти»,— суворо виправила місіс Бьорд.— Ведмеді, які піднімають одразу по дві лапи, позбавляються права голосу.
- А ще ж я не голосував,— зауважив містер Браун, піднімаючи руку.— Виходить, все одно більшість «за». Тут просто за бухтою я бачив один дуже гарний острівець,— продовжував він.— Ми попливемо туди і отаборимося там.
- Як ти сказав, Генрі? тремтячим голосом перепитала місіс Браун.— Попливемо?
- Саме так,— кивнув містер Браун.— Я сьогодні перед сніданком зустрів адмірала Гранді, і він запросив нас усіх на морську прогулянку.

Після цих слів місіс Браун і місіс Бьорд, схоже, зовсім перехотілося рибалити, і навіть Падінгтон похнюпився, та ще й так, що ткнувся носом у булочку, намащену мармеладом.

Адміралом Гранді звали відставного англійського моряка, який мешкав у Воронячому гнізді — будиночку, що стояв на кручах неподалік від села. Брауни іноді зустрічали його на вулиці і щоразу насилу утримувалися, щоб не сахнутися вбік від звуків його голосу, що нагадував рев проржавілого мисливського ріжка.

Коли вони зустрілися вперше, адмірал так гучно привітав їх із вершини своєї кручі, що місіс Браун перелякалася, чекаючи обвалу з гори, а бідолаха Падінгтон зі страху впустив у море вафельний стаканчик із морозивом.

— Уже три дні спостерігаю за вами в телескоп! Побачив ваші шорти — ну, думаю, це точно англієць! — гаркнув адмірал, звертаючись до містера Брауна. — А нещодавно, хай йому грець, ще якийсь ведмідь по пляжу тинявся! Оце так!

— Насправді він зовсім не такий страшний,— заспокоїв містер Браун своє перелякане сімейство.— І йому, схоже, дуже хочеться, щоб ми поїхали з ним порибалити. Скучив, напевно, за співвітчизниками.

— Що ж...— глибокодумно мовила місіс Бьорд.— Тоді, мабуть, треба збиратися.

Із цими словами вона підвелася з-за столу і рушила нагору, проте майже одразу ж повернулася з невеличким згортком, який простягнула ведмежаті.

— Я немов відчувала, що нам доведеться плавати морем,— сказала вона.— Від солоної води у ведмедів, як ви знаєте, псується хутро, тому я заздалегідь пошила Падінгтонові морський костюм зі старого Джонатанова плащика.

Падінгтон розгорнув пакунок і, заглянувши в нього, ахнув із подиву. Брауни обступили його і не без заздрості взялися спостерігати, як він приміряє непромокальні штани, матроську куртку і зюйдвестку.

- Спасибі вам велике, місіс Бьорд! чемно подякував Падінгтон, поправляючи і підтягуючи штани.
- Ну, діватися нікуди,— розвів руками містер Браун,— тепер нам точно нічого не залишається, окрім як вирушити в море!

Зібравши речі, Брауни рушили звивистою мощеною вуличкою до пристані. Падінгтон почувався наче уві сні. Приємно, якщо день починається з хорошої новини, але коли одного й того самого ранку тебе беруть покататися на яхті та одягають у новий костюм, це вже, що називається, навіть занадто.

Падінгтон узагалі любив кораблі та пристані, а над усе — Сан-Кастильську пристань, тому що, попри всі його попередні мандри, нічого подібного ведмедеві ніколи не доводилося бачити. Узяти хоча б те, що рибу тут ловили дуже красивими блакитними сітями, які просто тішили око, коли їх вивішували сушитися. Та й самі рибалки мали не такий самий вигляд, як у всіх інших місцях, тому що носили вони не нудні темносині светри та гумові чоботи, а червоні куртки і дерев'яні черевики, які називалися «сабо».

Падінгтон міг годинами сидіти поруч із Браунами на набережній і стежити, як сновигають у бухточці рибальські суденця, вирушаючи ловити сардини і повертаючись з уловом, тому-то йому так не терпілося самому поплавати по морю і порибалити.

Адмірал Гранді вже прибув на яхту і дожидався своїх гостей, але коли вони з'явилися з-за повороту, адмірал раптом здригнувся і втупив у Падінгтона очі, що виблискували сталевим блиском із-під кошлатих брів.

- Та щоб я провалився разом із палубою! загримів він.— Це що таке? Ти чого так убрався, ніби вже буря на морі? Хочеш накликати мені шторм, еге?
- Ви хочете провалитися разом із палубою, містере Гранді? спантеличено перепитало ведмежа, беручись із непідробним інтересом розглядати адміральську яхту, яка на вигляд видавалася цілком міцною і надійною.
- Його, напевно, просто здивував твій костюм,— пошепки пояснила Джуді, коли адмірал кинув красномовний погляд спочатку на сонце, а потім на Падінгтонову зюйдвестку.
- Мій костюм? набурмосився ведмедик, відповідаючи адміралові суворим поглядом.— Але ж це подарунок місіс Бьорд!

Схаменувшись, адмірал галантно простягнув місіс Бьорд руку.

— Ласкаво просимо на борт, мадам! — гаркнув він. — Якщо не те сказав — вибачайте. Прошу. Спочатку — жінки і ведмеді. Якщо хочеш, ведмедю, будеш у нас штурманом, — додав він, коли Падінгтон видерся по трапу. — Іди на ніс і чекай на мою команду.

Падінгтон скинув лапу до зюйдвестки і помчав на ніс. Він не зовсім зрозумів, що має робити штурман, тим паче, що ніякої команди на носі не виявилося, однак зайвий раз порадів, що не забув прихопити свій театральний бінокль, і, піднісши його до очей, кілька хвилин пильно вивчав обрій.

Не хотілося йому засмучувати місіс Бьорд, яка стільки морочилася з його морським костюмом, але, чесно кажучи, він уже пошкодував, що не послухав адмірала Гранді і не відклав примірку до найближчого шторму.

По-перше, день був досить спекотний, по-друге, штани виявилися завеликі і весь час сповзали, тому доводилося притримувати їх однією лапою, що дуже заважало штурманській роботі.

Раптово його невеселі думки урвав гучний крик, що долетів звідкись із корми:

— Штурмане, готуйсь!

Адмірал саме закінчив оглядати яхту перед відплиттям.

- Дивись на флюгер! загорлав він удруге, вказуючи на трикутний прапорець, що майорів на верхівці щогли.
- Флюгер показує, звідки вітер дме,— галантно пояснив він місіс Бьорд, яка присіла на кормі, загородившись парасолькою.— Дуже важлива штука!
- Агов, унизу! Підтягни кінці! гукнув він до містера Брауна, але той уже подався до каюти.— Ведмедю! Віддати швартові!

Падінгтон, невідлучно стоячи на носі яхти, від адміральських криків остаточно заплутався. Плавати морем виявилося набагато складніше, ніж йому здавалося спочатку.

По-перше, він не зрозумів, кому він має віддати шкварки, та й де ці шкварки взяти, адже зараз вони не на кухні. Та й узагалі, їжею тут навіть не пахло, лише чайки мирно дрімали на воді, але чайок ведмідь не їв.

По-друге, адмірал велів йому підтягнути штанці.

Цьому розпорядженню Падінгтон узагалі здивувався, тому що, хоч штани його дійсно сповзали все нижче і нижче, він ніяк не думав, що хтось це помітить. Кваплячись виконати наказ, він схопив першу-ліпшу мотузку і почав обмотувати її навколо пояса.

- Усі нагору! заревів адмірал.— Ставлю вітрило! Немає нічого краще за парусне судно! продовжував він задоволено, не перестаючи тягти за мотузку.— Терпіти не можу всі ці моторні посудини!
- А й справді чудесне видовище,— погодилася місіс Браун, коли величезне біле полотнище пружно вигнулося на вітрі. Утім, вона миттю затнулася і злякано втупилася на адмірала.
 - У чому справа? спитала вона.
- Куди це ваш клишоногий приятель запропав? поцікавився адмірал.— Чи не за борт він часом звалився?
- Ой, леле! ахнула місіс Бьорд.— Куди він дійсно міг подітися? Брауни перегнулися через борт і втупилися у воду, але Падінгтона там не було видно.
- Бульбашок не видно,— зауважив адмірал.— Отже, не втопився. А те, що не чути криків, то це зрозуміло, адже он-о як ці бовдури галасують на березі, тут навіть сирени пароплавної не почуєш, не тільки ведмежих криків!

Брауни відірвали очі від моря. Адмірал не помилився — на березі дійсно стояв страшенний ґвалт. Мало не всі рибалки на пристані відчай-душно махали руками, і деякі при цьому вказували кудись у небо.

- Тисяча чортів! заревів адмірал, підскакуючи і затуляючи очі від сонця долонею.— Ось він де! Висить, як кошик, на верхівці щогли!
- Я просто намагався підтягнути штанці,— ображено пояснило ведмежа, коли його опустили назад на палубу.— З мене морський костюм увесь час звалювався, і я, напевно, підв'язав його не тією мотузкою.

— Послухай, ведмедику,— поспішно втрутилася місіс Бьорд, намагаючись заспокоїти бурю, перш ніж вона вибухне, тобто, перш ніж адмірал заговорить.— Я думаю, тобі краще посидіти зі мною на кормі. Від гріха подалі.

Із пристані на них уже дивився досить великий натовп, і місіс Бьорд зовсім не сподобалася фізіономія адмірала. Надто вже вона почервоніла.

Падінгтон обтрусився і без зайвих слів рушив за місіс Бьорд на корму. Тим часом адмірал трохи заспокоївся, навів лад на палубі і приготувався знову підняти вітрило.

За кілька хвилин усе вже йшло як по маслу, і незабаром яхта вийшла з бухти і взяла курс у відкрите море.

Джонатан і Джуді сиділи на палубі, дивлячись, як хвилі розбиваються об ніс яхти, а містер Браун тим часом закинув із корми вудку. Падінгтон вирішив не гаяти часу і примостився поруч, із мотузкою і зігнутою шпилькою, яку місіс Бьорд знайшла у своїй сумочці для рукоділля.

Довкола було стільки нового і цікавого, що вони не встигли й оком кліпнути, як яхта вже пристала до острова.

Крім поклажі адмірала, на берег треба було спустити намет містера Брауна і великий кошик з усілякими ласощами, які місіс Бьорд закупила в сільській крамниці, тож, поки Джуді, Джонатан і ведмежатко готувалися до розвідувальної експедиції вглиб острова, адмірал і містер Браун узялися розвантажувати яхту.

Заледве вони витягли на берег першу партію вантажу і зібралися йти по другу, як адмірал раптом відчайдушно загорлав і почав пританцьовувати на одному місці, тицяючи пальцем у море.

— Попливла! — голосив він.— Моя яхта попливла!

Брауни подивилися туди, куди він указував, і з жахом переконалися, що яхта дійсно погойдується на хвилях, причому досить далеко від берега.

— Щоб я провалився! — нетямився адмірал.— Невже ніхто не здогадався її прив'язати?

Брауни перезирнулися. Їм так хотілося скоріше потрапити на острів, що вони поклалися на самого адмірала, який начебто мав дбати про свою яхту.

- Ми думали, ви самі прив'яжете, пояснив містер Браун.
- П'ятдесят років я в морі,— не вгамовувався адмірал, гасаючи берегом,— і жодного разу ще не губив свій корабель, а вже тим паче не застрявав на безлюдному острові! Ну й екіпаж мені дістався!
- Може, подати сигнал про допомогу чи щось на кшталт цього? у розпачі запропонувала місіс Браун.
- Нема чим,— буркнув адмірал.— Усі сигнальні ракети залишилися на яхті!
- I сірники теж,— гірко додав містер Браун.— Так що нам навіть вогнища не розвести!

Адмірал ще кілька разів пробігся берегом, бурмочучи щось собі під ніс, а потім нарешті зупинився і ткнув пальцем у намет містера Брауна.

- Ось там, де травичка, буде мій штаб,— оголосив він.— Піду посиджу спокійно і подумаю, як дати цим береговим бовдурам знати, що ми вскочили в халепу.
- Давайте я вам допоможу поставити намет, містере Гранді,— зголосився Падінгтон, якому не сиділося на місці.

— Спасибі, ведмедю,— похмуро погодився адмірал.— Тільки в'яжи вузли міцніше, щоб ця штуковина не завалилася мені на голову з першим же вітерцем.

Залишивши зажурених Браунів на березі — обговорювати нерадісну перспективу залишитися на острові на всю ніч,— адмірал підхопив намет і рушив схилом угору, а Падінгтон задріботів слідом.

Намет містера Брауна давно вже викликав у ведмедика особливий інтерес. Разів зо два він натрапляв на нього, коли обстежував горище будинку, але бачити намет у розгорнутому вигляді йому ще не доводилося. Коли вони з адміралом вибралися на травичку, Падінгтон усівся на найближчий уламок скелі і почав уважно спостерігати, як адмірал знімає чохол і акуратно витягує звідти щільно скручений шматок білої парусини, якісь дерев'яні палички і цілу купу мотузок.

Спорудивши два опорних стовпи однакової довжини, адмірал підсунув їх під парусину і спритно підняв усю споруду.

— Я потримаю стовпи, ведмедю,— гаркнув він, заповзаючи всередину,— а ти закріплюй розтяжки. Кілочки в мішку.

Падінгтон тут же схопився зі свого каменя. Він навіть гадки не мав, що таке розтяжки і навіщо потрібні кілочки в мішку, але йому страшенно хотілося скоріше зробити щось корисне, тому він щодуху помчав туди, де залишився лежати чохол. Добігши, він заглянув усередину і виявив там, крім дерев'яного молотка і якихось заструганих паличок, ще й книжку з інструкціями!

Падінгтон любив книжки з інструкціями, особливо такі, в яких багато картинок, а в цій їх виявилося багатенько. На обкладинці був намальований дядечко, який хвацько вбивав кілки в землю, і, хоча на дядечкові були шорти, а сам він мав вигляд добродушного товстуна і нітрішечки не був схожий на худого і сердитого адмірала, Падінгтон одразу зрозумів, що користь із цієї книжки буде чимала.

— Куди ти подівся, ведмедю? — долетів до нього бас адмірала, приглушений наметом.— Воруши лапами! Думаєш, легко його тримати?

Ведмедик підвів голову і з подивом виявив, що, поки він читав, адмірал із наметом перемістилися досить далеко від того місця, де вони стояли спочатку. Тут, над берегом, гуляв вітер, і адміралу, судячи з усього, довелося докладати чималих зусиль, щоб утриматися на ногах, а намет над ним здійнявся, як вітрило.

— Біжу, містере Гранді! — заволав Падінгтон, розмахуючи молотком. Зазирнувши ще раз у книжку з інструкцією, він набрав повні лапи кілочків і помчав на допомогу намету і адміралові.

Падінгтон любив забивати цвяхи, і кілька хвилин із величезним задоволенням вганяв у землю кілочки і прив'язував до них мотузки, туго натягуючи, як учив адмірал.

Мотузок виявилося дуже багато, на вигляд куди більше, ніж на картинці, і Падінгтонові кілька разів довелося бігати до чохла за новими кілочками, тому часу в нього пішло куди більше, ніж він розраховував.

А крім того, адмірал увесь час підганяв його і велів поквапитися, тож Падінгтон усе більш заплутувався, і вузли, які ще від самого початку

були далеко не такими тугими й акуратними, як на картинці, ставали все більш і більш схожі на уривки безнадійно заплутаної пряжі.

— Хіба в нас новий намет? — поцікавилась місіс Бьорд, яка стежила за всім цим

із берега.

— Та ні, начебто той самий, старий,— здивовано відповів містер Браун.— А чому ви запитуєте?

- Та щось він на старий не схожий,— зауважила місіс Бьорд.— Як на мене, старий був зовсім іншої форми. Цей якийсь мішкуватий і кособокий...
- Справді! погодився містер Браун.— Оце дивина!
- Ось що,— вирішила місіс Бьорд,— ходімо подивимося, що там відбувається. Щось мені все це зовсім не подобається.

Якби Падінгтон розчув останні слова, він повністю погодився б із ними, тому що коли, забивши нарешті всі кілочки і зав'язавши всі вузли, він підвівся, щоб помилуватися плодами своїх зусиль, то з подивом виявив, що адмірал кудись зник.

Та й намет вийшов ну зовсім не схожий на той, який він бачив на картинці. Той був точнісінько як маленький полотняний будиночок, були навіть двері, біля яких стояв дядько у шортах, свіжий як огірочок,

із посмішкою на фізіономії, і махав рукою захопленим глядачам. Утерши лоба і ще раз оглянувши намет містера Брауна, Падінгтон змушений був визнати, що той більш скидається на купу непрасованої білизни, на якій повно виїмок і горбків.

Падінгтон про всяк випадок обійшов довкола намету, уважно розглядаючи його з усіх боків, але ніде не знайшов

ані шпаринки, не кажучи вже про двері. Утім, найгірше було те, що поблизу не виявилося не тільки усміхненої фізіономії адмірала, але й навіть самого адмірала.

Зовсім розгубившись, ведмедик постукав по одному з горбків молотком.

- Де ви, містере Гранді? гукнув він.
- Гррр! долинуло з намету.— ЦЕ МОЯ ГОЛОВА!

Падінгтон злякано відскочив, перечепившись за одну з мотузок і мало не гепнувшись.

— Випусти мене, ведмедю! — гарчав адмірал. — Бо я тебе повішу на реї! Падінгтонові зовсім не хотілося, щоб його вішали на реї — хай хоч що це було, — тому він знову занурився в інструкцію, вирішивши перевірити, чи не перегорнув він часом якусь важливу сторінку, але в інструкції не виявилося спеціальної глави про те, як прибирати поставлений намет, а вже про те, як визволяти запакованих адміралів, і зовсім не було ані слова.

Падінгтон спробував посмикати за мотузки, але краще від цього не стало, скоріше навпаки, бо чим дужче він смикав, тим голосніше сварився адмірал.

- Падінгтоне! скрикнула місіс Бьорд, вибігаючи на галявинку під акомпанемент адміральського волання.— Що, скажіть будь ласка, тут відбувається?
- Я й сам не розумію,— зізнався Падінгтон.— У мене з мотузками якась плутанина вийшла. Лапами вузли дуже важко зав'язувати, ви ж знаєте.
- Оце так! захоплено промовив Джонатан, нахиляючись над наметом.— Оце вже дійсно плутанина! У житті ще таких вузлів не бачив. Навіть коли ми з класом у похід ходили.
- От халепа! ахнула місіс Бьорд.— Треба скоріше щось придумати, а то він, чого доброго, зовсім задихнеться.

Брауни по черзі схилялися над наметом і роздивлялися мотузки, але чим більше вони шарпали і смикали, тим тугіше затягувалися вузли і тим слабше ставало гарчання адмірала.

I коли вони вже зовсім утратили надію визволити злощасного моряка, з'явилася неочікувана допомога. Самі ж Брауни так захопилися розв'язуванням Падінгтонових вузлів, що зовсім перестали помічати, що відбувається навколо.

Схаменулися вони, тільки коли почули зовсім близько чиїсь голоси і, підвівши голови, побачили, що до них наближається цілий гурт рибалок із села.

- Ми побачили ваш сигнал про допомогу, месьє,— ламаною англійською сказав ватажок гурту.
 - Сигнал про допомогу? здивовано перепитав містер Браун.
- Саме так, месьє,— підтвердив рибалка.— Ми побачили його за багато миль. Юний джентльмен-ведмідь із готелю махав білим прапором, кличучи на допомогу. А потім ми помітили в морі яхту месьє Адмірала і кинулися вас рятувати.

Містер Браун відступив убік, а рибалки заметушилися навколо намету, оглядаючи вузли та міркуючи, як їх розв'язати.

- Хотів би я знати,— задумливо промовив він,— чи тільки Падінгтон у нас такий, чи всі ведмеді народжуються під щасливою зіркою?..
- От халепа! всоте лайнувся адмірал, слухаючи історію свого порятунку.

Навіть рибалкам далеко не відразу вдалося розплутати вузли, які понакручував Падінгтон, і коли адмірала нарешті визволили, обличчя в нього було кольору вареного рака. Однак, щойно він дізнався, що яхта його знайшлася і стоїть на якорі в бухті, він миттю вгамувався. А потім навіть розвеселився і взяв діяльну участь в іграх на березі.

- Дуже тобі вдячний, ведмедю,— пробасив він на зворотному шляху, простягаючи Падінгтонові руку.— От якби мені за колишніх часів побільше таких молодців в екіпажі! Оце вже, що називається, потішив старого.
- На здоров'я, містере Гранді,— відгукнувся Падінгтон, простягаючи у відповідь лапу. Він так і не зрозумів, чого всі йому дякують, адже він,

навпаки, очікував отримати доброго прочухана, але був із тих ведмедів, які не ставлять зайвих запитань, коли їм раптом посміхається доля.

- Какао любиш? раптом ні з того ні з сього гаркнув адмірал.
- У Падінгтона округлилися очі.
- Так, дуже! вигукнув він.

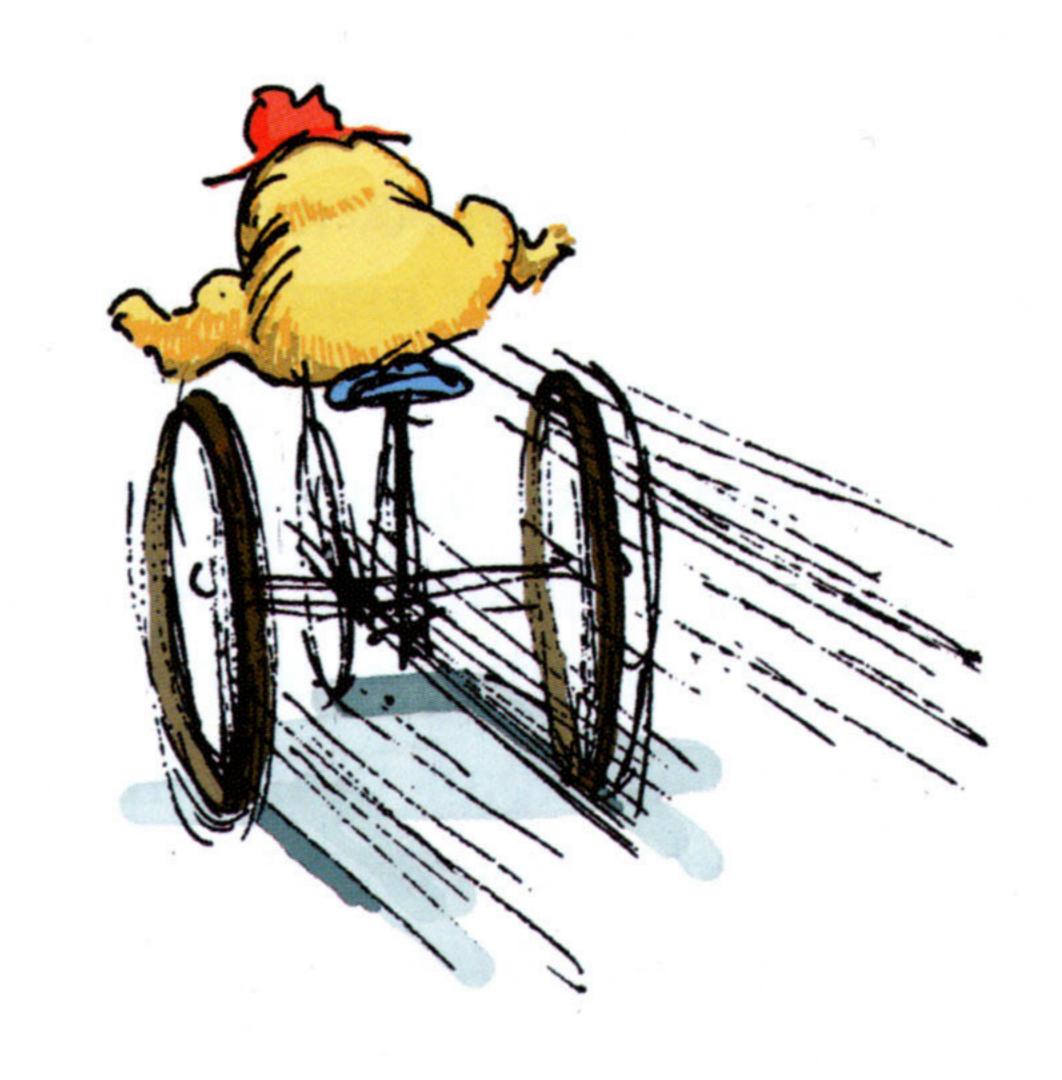
Брауни переглянулися, дивуючись із того, звідки адмірал знає про це.

- Поплаваєш по всіх морях — дізнаєшся навіть про ведмежі звички,— буркнув адмірал Гранді.

Вони саме входили в бухту. Адмірал прикрив долонею очі — за дахами села блиснуло останнім променем призахідне сонце.

— Мабуть, справжнього корабельного какао ви ще не куштували,— заявив він.— Сам варю його у відрі. То як щодо того, аби завітати до мене в каюту і випити по чашечці перед сном?

На це Брауни відповіли веселими вигуками і навіть дозволили Падінгтонові підвести відразу обидві лапи на знак згоди. Прогулянка видалася на диво приємною і веселою, і, хоч вони не тільки не зловили, але навіть не побачили жодної рибки, в одному всі були згодні: завершити такий день треба чашкою справжнього корабельного какао — як і годиться справжнім морякам.

Глава сьома ПАДІНТТОН НА ПЕРЕТОНАХ

Месьє Дюпон подивився на Падінгтона з подивом.

- Ви хочете сказати, месьє Ведмідь, що ніколи не чули про велосипед? — вигукнув він.
 - Ніколи, месьє Дюпон,— чесно зізнався ведмідь.
- Отакої! скрикнув булочник, сплеснувши руками.— Як це так прожити все життя і не побачити жодної велогонки! Утім, вважайте, що вам пощастило, оскільки та, яка завтра буде проходити через наше село, найзнаменитіша в усьому світі!

Месьє Дюпон зробив паузу, щоб Падінгтон устиг як слід осмислити це повідомлення.

— Називається вона «Тур де Франс»,— поважно додав булочник.— Вона триває цілих двадцять днів, і подивитися на неї збираються люди з усього світу!

Падінгтон уважно вислухав усе, що месьє Дюпон розповів про велогонку. І про те, що взяти в ній участь — величезна честь, і про те, що їхньому селу цього року випала дуже важлива роль, адже велосипедисти не просто проїдуть крізь село, але навіть зроблять по ньому кілька кіл!

— Спершу пагорбом угору, потім вулицями, а потім униз із пагорба,— розповідав месьє Дюпон.— Тож усі зможуть побачити. Більше того,— додав він,— той, хто швидше за всіх спуститься з пагорба в село, отримає від нас спеціальний приз. Ви тільки подумайте, месьє Ведмідь!

Тут до крамниці завітав покупець і відволік увагу месьє Дюпона, а Падінгтон, подякувавши своєму другові за цікаву розповідь, вискочив на вулицю і побіг на той бік площі, щоб ще раз подивитися на плакат, який викликав його інтерес до велосипедів.

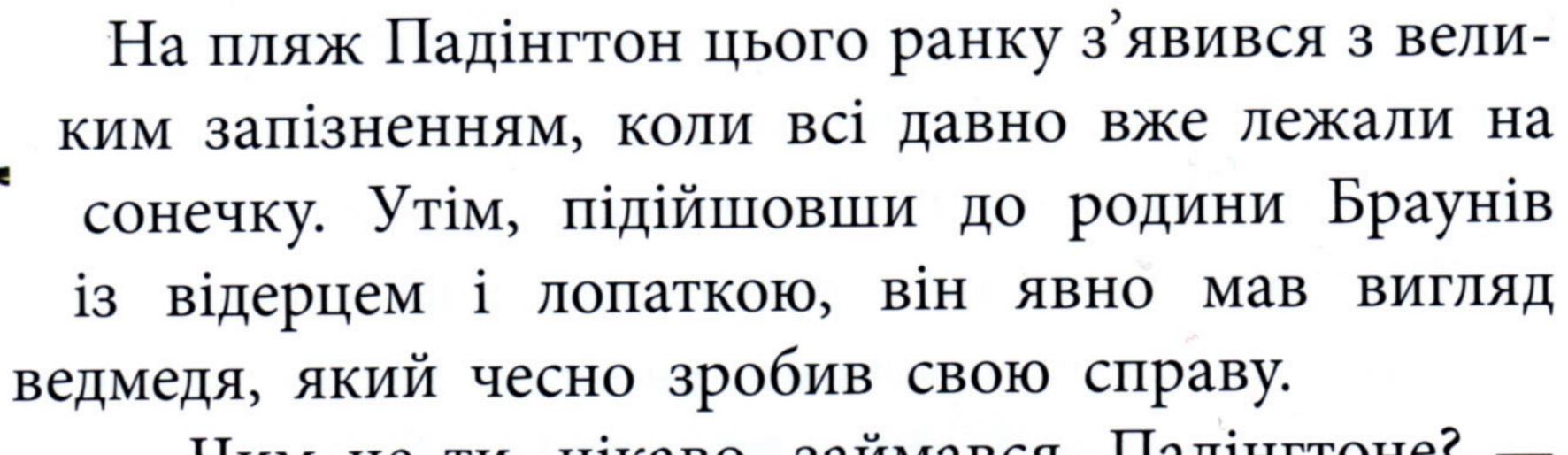
На величезному аркуші паперу, пришпиленому до стіни однієї із крамниць, була зображена довга звивиста дорога, по якій суцільним потоком мчали велосипедисти. Усі вони були одягнені в яскраві кольорові майки, низько пригиналися до рулів і швидко крутили педалі. Схоже, їхали вони вже давно, тому що вигляд у них був дуже втомлений, а один гонщик навіть підкріплювався на ходу бутербродом.

Бутерброд нагадав ведмедикові, що вже саме час перекусити, але, перш ніж вирушити до готелю, де на нього чекала банка з мармеладом, Падінгтон

ще деякий час поморочився зі своїм розмовником, намагаючись перекласти слова, надруковані дрібним шрифтом унизу плаката.

Падінгтону видалося дуже цікавим, що можна отримати приз, просто собі скотившись швидше за всіх із гірки, і він уже вкотре пошкодував, що поблизу немає містера Грубера, який розповів би йому про велосипеди детальніше.

Із задумливим виразом Падінгтон повернувся до Браунів, які пили каву на тротуарі перед готелем, і наступні чверть години був страшенно неуважний, кілька разів умочивши лапу в чашку з какао, яку переплутав із банкою мармеладу.

- Чим це ти, цікаво, займався, Падінгтоне? почала допитуватися місіс Браун.— Ми вже почали хвилюватися!
- Нічим особливим,— відповів ведмедик, неуважно махнувши лапою вбік села.— Ну, просто всім потроху.

Місіс Бьорд кинула на нього недовірливий погляд. Придивившись, вона помітила на носі у ведмедя кілька темних плям, які підозріло нагадували плями машинного масла, однак глянути ближче не встигла, бо Падінгтон утік купатися.

— Головне, завтра не запізнися! — гукнув йому навздогін містер Браун.— Завтра велика велосипедна гонка. Вона чекати не стане!

На загальний подив, слова містера Брауна справили на ведмедя дуже дивне враження: він мало не гепнувся на пісок із несподіванки, а на мордочці в нього з'явився страшенно винуватий вираз. Ледь утримавшись, він щодуху кинувся до води, стривожено озираючись через плече.

Місіс Браун зітхнула.

- Іноді мені здається,— сказала вона,— що я б усе віддала, аби дізнатися, що у нашого ведмедя в голові. Уявляєте, як це має бути цікаво!
- Як на мене...— похмуро промовила місіс Бьорд,— іноді цього краще не знати. Якось воно, знаєте, спокійніше. Зараз, наприклад, у нього надто вже задоволений вигляд, і мені це зовсім не подобається...

На цьому розмова урвалася, і Брауни повлягалися на пісочку, підставивши носи під лагідне сонце.

Відпочинок у Франції швидко доходив кінця, і всім хотілося повалятися на пляжі досхочу, тому про дивну поведінку ведмедя незабаром забули.

Однак увечері, перед сном, у місіс Браун з'явилися нові причини для хвилювання. Падінгтон незвично рано пішов до своєї кімнати, і звідти щоразу долинало якесь бренькання, яке їй зовсім не сподобалося.

Нарешті, не витримавши, місіс Браун притулилася вухом до стіни, послухала і поманила чоловіка.

— По-моєму, Генрі, він мастить булку мармеладом,— визначила вона.— Послухай-но.

- Мастить булку мармеладом? здивувався містер Браун.— Як же можна почути, як хтось мастить булку мармеладом?
- Якщо це робить Падінгтон, то можна,— авторитетно заявила місіс Браун.— Він брязкає ложкою в банці. Коли він їсть, то просто занурює лапу в банку і чути лише сопіння, але мастить він завжди ложкою, і крім сопіння чути ще й брязкіт.
- Старанно, мабуть, намащує, припустив містер Браун, відходячи від стіни. Он-о як голосно сопе. Схоже, до речі, на велосипедний насос...

Містера Брауна цікавила зовсім інша загадка, і йому було зовсім не до Падінгтонової булки з мармеладом. Він щойно виявив, що купальний рушник, який він повісив сушитися на балконі, таємничим чином зник, а на його місці з'явилася якась бруднюща, вимащена мастилом ганчірка. Усе це було дуже дивно, і містер Браун усе ламав голову, кому це заманулося пожартувати.

А Падінгтон, який навіть гадки не мав про те, як палко обговорюють за стіною його поведінку, сидів на підлозі посеред своєї кімнати. В одній лапі він тримав шматок булки з мармеладом, а в іншій — здоровенний гайковий ключ.

Навколо нього громадилося кілька картонних коробок, повних усіля-ких залізячок і гвинтиків, велика маслянка, велосипедний насос і ще якісь хитромудрі пристосування.

А просто перед ним, начищений так, що на його блискучій поверхні відбивався чорний Падінгтонів ніс, стояв маленький триколісний вело-

сипед. Відкушуючи від шматка булки з мармеладом величезні кусні, Падінгтон захоплено споглядав плоди своєї тяжкої праці протягом цілого вечора.

Уперше ведмедик помітив цей велосипед кілька днів тому. Той стояв у дворику перед гаражем на іншому кінці села. Утім, Падінгтон тут же й забув про велосипед і згадав про нього знову, тільки коли месьє Дюпон став розповідати про майбутню гонку.

Власник гаража був неабияк здивований, коли Падінгтон раптом заявився до нього в гості і спочатку нізащо не хотів давати ведмедю велосипед напрокат, тим паче, що у Падінгтона не виявилося жодних документів, не беручи до уваги старих листівок від тітки Люсі.

Однак Падінгтон умів домагатися свого, і, коли він пообіцяв відмити й почистити велосипед, власник нарешті здався і навіть позичив ведмедеві свою маслянку, що було цілком доречно, оскільки велосипед не перший рік стояв просто неба і встиг добряче заіржавіти.

На щастя, ведмедик виявив на балконі якусь стару ганчірку, якою зчистив більшу частину бруду, перш ніж приступити до найголовнішого — розбирання та змащування.

Чесно кажучи, розібрати велосипед виявилося куди простіше, ніж зібрати назад, і, дожувавши булку, Падінгтон несподівано виявив, що в коробках залишилося кілька деталей, які так і не стали в нагоді.

Заради завтрашньої гонки ведмідь прив'язав до керма англійський прапор, а потім засунув шматок булки з мармеладом у кошик над переднім колесом і, покректуючи з нетерплячки, всівся у сідло.

Йому давно вже кортіло випробувати свою нову іграшку, але коли нарешті дійшло до діла, з'ясувалося, що велосипед зовсім не така проста штука: задні лапи виявилися закороткі, і, сидячи в сідлі, Падінгтон ледьледь діставав до педалей.

А крім того, невідь чому виявилося, що велосипед дуже важко зупиняти, хоча ведмедик тягнув і смикав усі важелі й ручки підряд. Разів зо два він випадково врізався в шафу, та й на шпалерах з'явилося кілька вельми непривабливих відбитків шин. А потім, коли Падінгтон спробував об'їхати навколо ліжка, раптом ні з того ні з сього злетів ланцюг, і ведмедик мало не беркицьнувся через кермо.

Зробивши ще кілька кіл по кімнаті, Падінгтон утомлено звалився на підлогу і доволі довго лежав, утираючи лоба старим носовичком. Їздити на триколісному велосипеді, та ще й по маленькій готельній кімнатці, виявилося справою виснажливою, тож, глянувши ще раз на своє відображення на лискучій рамі велосипеда, Падінгтон неохоче пішов спати.

Утім, попри те, що він страшенно втомився, заснути йому в цю ніч удалося далеко не відразу. По-перше, доводилося лежати на спині,

задерши передні лапи вгору — щоб не забруднити мастилом простирадло, а по-друге, треба було дуже і дуже багато

про що поміркувати.

Коли ж він урешті-решт таки задрімав, на мордочці в нього залишився дуже задоволений вираз. Вечір минув не без користі, а наступний день обіцяв бути ще більш цікавим. У глиби-

ні душі Падінгтон був абсолютно впевнений, що на такому чистенькому, блискучому велосипеді він легко виграє приз знаменитої велогонки «Тур де Франс».

Наступного ранку Брауни прокинулися раніше, ніж зазвичай,— їх розбудив галас на площі перед готелем. Немов за помахом чарівної палички, на вулиці повернулися ті самі святкові прикраси, які вони бачили під час «пардону», а крім того, повсюди було повно діловитих молодиків із пов'язками на рукавах.

Усюди панувало надзвичайне збудження, із гучномовця, установленого на вантажівці, лунав бадьорий голос, що звертався до глядачів, які заповнили весь простір навколо площі і на схилі пагорба у дальньому кінці села.

Брауни умовилися зустрітися на балконі Падінгтонової кімнати, звідки пагорб було видно найкраще, але, на превеликий подив, самого Падінгтона у призначену годину в кімнаті не виявилося.

- Сподіваюся, він скоро з'явиться,— заклопотано мовила місіс Браун.— Ото вже він засмутиться, якщо пропустить найцікавіше!
- I куди, скажіть будь ласка, він заподівся? дивувався містер Браун.— Я його від самого сніданку не бачив!
- Еге ж...— висловилася місіс Бьорд, оглядаючи кімнату.— Сказала б я вам куди...

Від пильних очей місіс Бьорд не сховалися нашвидку затерті сліди велосипедних шин на підлозі. Сліди кілька разів перетинали кімнату, тяглися до дверей і зникали у напрямку сходів, які вели до чорного ходу.

На щастя, місіс Бьорд не встигла більше нічого сказати — її роздуми урвав вибух оплесків, які лунали внизу, і Брауни, геть забувши про ведмежа, звісилися з балкона, щоб подивитися, що відбувається.

— Дивно,— зауважила місіс Браун, коли оплески стали ще гучнішими, а деякі глядачі навіть загорлали «ура».— Чому це вони на нас показують?

Здивовані і спантеличені, Брауни заходилися махати у відповідь.

- I чому це вони кричать «хай живе ведмідь»? у свою чергу здивувався містер Браун.— Не може бути, щоб це до Падінгтона, адже його тут немає!
- Нічого не розумію,— зізналася місіс Браун.— Ну нічого, поживемо побачимо.

Якби ж то Брауни знали, що не лише вони гарячково намагаються зрозуміти, що насправді відбувається! Однак, на їхнє щастя, між ними і винуватцем несподіваного ажіотажу пролягало кілька вулиць і стояло доволі багато будинків.

На іншому кінці села Падінгтон не менш за Браунів дивувався, що ж таке з ним сталося. Але, слід зауважити, що чим старанніше він намагався це зрозуміти, тим сильніше заплутувався. Адже щойно він сидів собі на своєму велосипедику у вузькому провулку, час від часу визираючи з-за рогу і перевіряючи, чи не вивалилася з кошика булка з мармеладом, і тихенько чекав на появу гонщиків. Але щойно перші велосипедисти пронеслися повз ведмедя і він натиснув на педалі, щоб рвонути навздогін, як усе одразу ж пішло шкереберть.

Не встиг Падінгтон і оком змигнути, як його вже закрутило у вирі миготливих коліс, схвильованої публіки людей, стурбованих поліцейських і різких дзвінків.

Падінгтон наліг на педалі і кілька разів увічливо підняв капелюха, вітаючи інших гонщиків, але чим увічливіше він поводився, тим відчайдушніше навколо волали і махали, а завертати назад було вже пізно. Хоч куди б він глянув, усюди миготіли велосипеди з гонщиками в коротких штанцях і смугастих майках. Велосипеди були перед ним, велосипеди були праворуч, велосипеди були ліворуч, а також, можливо, позаду. До речі, саме назад йому озиратися було ніколи — він тільки й устигав щосили

тиснути на педалі,— утім, не залишалося ніяких сумнівів, що там так само суцільні велосипеди, бо звідти долинало важке дихання і дзеленчання дзвоників.

Із натовпу хтось тицьнув ведмежаті пляшку молока. Намагаючись схопити її однією лапою, а іншою підняти капелюх, Падінгтон випустив кермо, двічі об'їхав навколо статуї, що стояла посеред вулиці, а потім знову влився в потік велосипедистів, які саме завертали за ріг, прямуючи до дороги, що вела із села.

На щастя, дорога ця йшла на гору, а гонщики неабияк утомилися після

довгого шляху, тому, підвівшись у сідлі і щодуху тиснучи на педалі, ведмедик примудрився від них не відстати.

Але коли велосипедисти досягли вершини пагорба і, розвернувшись, покотили назад у село, справи у Падінгтона знову пішли кепсько. Тільки-но він умостився в сідлі і вирішив трохи перепочити та зібратися із силами, як з'ясувалося, що, хоча він більш не натискає на педалі, колеса велосипеда крутяться все швидше і швидше.

Ледве встигнувши махнути лапою глядачам, Падінгтон порівнявся з велосипедистами, які очолювали гонку. Він обігнав одного, потім другого, а потім ще й увесь гурт лідерів. Гонщики здригалися,

коли ведмідь проносився повз них на триколісному велосипеді, а глядачі, що юрмилися вздовж дороги, горлали все голосніше й голосніше. Багато хто, упізнавши ведмедя, починали його підбадьорювати, але Падінгтонові цього разу було зовсім не до того.

Він з усієї сили натиснув на ручку гальма, але нічого не сталося, хіба що велосипед помчав ще швидше, і ведмедик навіть пошкодував, що так ретельно змастив усі спиці і втулки, коли чистив свого триколісного друга.

I ось педалі закрутилися так швидко, що Падінгтон злякався, як би в нього не відірвалися лапи, і про всяк випадок задер їх вище.

А коли він спробував сильніше натиснути на гальмівну ручку, на нього звалився ще один неочікуваний удар: ручка ні з того ні з сього раптом відірвалася від керма і залишилася у нього в лапі. Падінгтон відчайдушно замахав ручкою і задзвонив у дзвоник, і тут же залишив за спиною останніх учасників перегонів. Точніше, це були перші, з гурту лідерів.

- Тисніть на гальмо, месьє Ведмідь! гукнув англійською хтось із глядачів, розгледівши англійський прапорець на кермі.
- Я, здається, не можу! прокричав у відповідь ведмідь, зі страшенно засмученим виглядом проносячись повз.— У мене гальмівна ручка випадково відвалилася, тому що я деякі деталі забув у коробці в готелі!

Припавши до керма свого велосипеда, Падінгтон як вітер летів униз, просто до сільської площі.

Мешканці села неабияк сполошилися, коли побачили, хто саме очолює «Тур де Франс», і радісно загаласували. Але Падінгтон, поправивши капелюха, який сповз на очі, і стривожено роззирнувшись довкола, зумів розрізнити лише море чужих облич і розмиті обриси якихось будов попереду. Якщо з чужими обличчями ще можна було змиритися, то обриси йому зовсім не сподобалися, бо були зовсім близько.

Але ще сильніше, ніж невдалий велосипедист, хвилювалися Брауни.

- Сили небесні! охнув містер Браун.— Та це ж наш Падінгтон!
- I їде він просто у крамницю месьє Дюпона,— додала місіс Браун.
- Не можу цього бачити, прошепотіла місіс Бьорд, заплющуючи очі.

- Але чому ж він не гальмує? дивувався містер Браун.
- Овва! вигукнув Джонатан.— Як же йому гальмувати, якщо в нього гальмівна ручка відвалилася!

Урятував Падінгтона месьє Дюпон. В останню мить його голос загримів, перекриваючи ревіння натовпу:

— Сюди, месьє Ведмідь!

I він широко розчинив бічні ворота своєї крамниці.

I ось на очах у приголомшених глядачів ведмідь на велосипеді кулею влетів у розчинені ворота і зник з очей.

Щойно решта гонщиків проминули площу, глядачі кинулися до булочної і обступили її щільним кільцем. Браунам насилу вдалося пробитися ближче, саме тієї миті, коли юрба дружно ойкнула, у дверях з'явилася маленька біла фігурка.

Падінгтон сам перелякався, коли побачив своє відображення у вітрині, йому довелося кілька разів ущипнути себе за лапу, щоб переконатися, що це не сон. Тільки потім він чемно підняв капелюха, під яким виявилася його коричнева маківка.

— Я не привид,— пояснив він, коли замовкли вітальні крики.— Просто я випадково попав у мішок із борошном!

Глядачі ще тісніше обступили ведмежа і почали навперебій тиснути йому лапу, і тут месьє Дюпон, підвищивши голос, дуже урочисто промовив:

— Ми, мешканці Сан-Кастилю, надовго запам'ятаємо день, коли «Тур де Франс» проходив через наше село!

А ввечері було веселе свято, і всі голосно зааплодували, коли мер оголосив, що присуджує Падінгтонові спеціальний приз, а на додачу до нього — стільки здобних булочок, скільки той зможе з'їсти за один раз.

— Правда, не можна сказати, що він швидше за всіх проїхав крізь село,— уточнив мер під регіт і вітальні вигуки,— але з пагорба скотився як вітер, це вже точно. Те, що приз дістався мешканцеві нашого села,— для нас особлива честь!

Навіть адмірал Гранді спеціально заявився до готелю, щоб привітати ведмедика з перемогою.

— Молодець, ведмедю! Не зганьбив прапор! — пробасив він схвально.

А ввечері Падінгтон сидів у своєму ліжечку, з усіх боків обкладений здобними булочками. Вигляд у нього був дуже задоволений, хоча одна передня лапа висіла на перев'язці, обидві задні гули від утоми, а в хутрі повсюди біліло борошно, хоча його кілька разів скупали у ванні.

Зате, як пояснив мер, ще ніколи за всю історію «Тур де Франс» перший приз не діставався ведмедеві, і Падінгтону було чим пишатися.

А наступного ранку Брауни знову встали дуже рано, тому що їм час був вирушати в далеку дорогу — додому, в Англію. На їхній подив, незважаючи на ранній час, майже всі мешканці села були вже на ногах і прийшли побажати їм щасливої дороги.

Останнім прощався месьє Дюпон, і вигляд у нього при цьому був страшенно сумний.

- Без вас тут буде дуже тихо, месьє Ведмідь,— промовив він, потискуючи Падінгтонові лапу.— Але, можливо, ми ще коли-небудь зустрінемося.
- Оце було б добре! радісно озвався Падінгтон, помахав усім на прощання і поліз у машину.

Чесно кажучи, йому вже хотілося скоріше повернутися додому і розповісти містерові Груберу про свої пригоди за кордоном. З іншого боку, шкода було розлучатися з новими друзями, особливо з месьє Дюпоном.

- Усьому хорошому рано чи пізно приходить кінець,— зауважила місіс Браун по дорозі.— І найкраще завершується швидше чи це тільки так здається?..
- І зовсім у цьому немає нічого поганого,— мудро розсудила місіс Бьорд.— Адже якщо сьогодні скінчилася одна пригода, завтра обов'язково розпочнеться інша!

Падінгтон, дивлячись у віконце, кивнув на знак згоди. Подорож за кордон йому страшенно сподобалася, хоча повернутися додому теж було приємно — адже там так само чекають нові пригоди!

— Ось чому так добре бути ведмедем,— додала місіс Бьорд.— Із ведмедями весь час щось трапляється!

